دافغانستان اسلامي جمهوریت
دعدلیې وزارت

رسمي جریده

فوق العاده ګڼه

دملکي لوړو زده کړو قانون

قانون تحصیلات عالی ملکی

دخپرېدونېټه:د۱۳۹۴هــ.ش کال د لړم دمیاشتې (۹)
پرله پسې نمبر:(۱۱۹۵)

تاریخ نشــر: (۹) عقرب سال ۱۳۹۴ هــ . ش
نمبر مسلسل: (۱۱۹۵)

د امتیـــاز خاوند:	دعدلیـــې وزارت
مسئول چلوونکی:	قانونمل محمدرحیم "دقیق"
	۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷
د دفتر تیلفون:	۰۷۵۲۰۵۲۷۰۹
مرستیال:نورعلم	۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸
مهتمـــم:محمد جان	۰۷۸۳۳۰۶۹۸۲
وب سایت:	www.moj.gov.af

قیمت این شماره: (۵۰) افغانی

تیراژ چاپ: (۳۰۰۰) جلد

مطبعه: بهیـــــر

آدرس:وزارت عدلیه، ریاست نشرات‌وارتباطعامه، چهارراهی پشتونستان

د ملكي لوړو زده كړو د قانون د توشېح په هكله، د افغانستان اسلامي جمهوريت د رئيس تقنيني فرمان

ګڼه: (۷۴)

نېټه: ۱۱/ ٦/ ۱۳۹۴

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون په نهه اويايمه ماده كې د درج شوي حكم له مخې، د ملكي لوړو زده كړو قانون چې د افغانستان اسلامي جمهوريت د كابينې د ۴/ ٦/ ۱۳۹۴ نېټې (۱۹) ګڼې مصوبې پربنسټ، تصويب شوی، منظوروم.

دوه يمه ماده:

د عدليې وزير او په پارلماني چارو كې د دولت وزير مؤظف دي، دغه فرمان د ملي شوري د لومړنۍ غونډې د جوړېدو له نېټې څخه د (۳۰) ورځو مودې په ترڅ كې هغې شوري ته وړاندې كړي.

درېيمه ماده:

دغه فرمان د توشېح له نېټې څخه نافذ او د كابينې له مصوبې او يادشوي قانون سره

فرمان تقنينی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان درمورد توشیح قانون تحصیلات عالی ملکی

شماره :(۷۴)

تاریخ : ۱۳۹۴/٦/۱۱

مادۀ اول:

به تأسی از حکم مندرج مادۀ هفتاد ونهم قانون اساسی افغانستان، قانون تحصیلات عالی ملکی را که به اساس مصوبۀ شماره (۱۹)مؤرخ ۱۳۹۴/٦/۴کابینۀ جمهوری اسلامی افغانستان تصویب گردیده، منظور می دارم.

مادۀ دوم:

وزیرعدلیه و وزیر دولت در امورپارلمانی مؤظف اند، این فرمان را در خلال مدت (۳۰) روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسۀ شورای ملی به آن شورا تقدیم نمایند.

مادۀ سوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با مصوبۀ کابینه و قانون

يوځاى دي، په رسمي جريده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

دافغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

مذکور درجريدهٔ رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غنی

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان

د ملكي لوړو زده كړو د قانون د طرحې په هكله، د افغانستان اسلامي جمهوريت د كابينې مصوبه

ګڼه: (۱۹)

نېټه: ۴/ ٦/ ۱۳۹۴

د ملكي لوړو زده كړو د قانون طرح چې د افغانستان اسلامي جمهوريت د كابينې د ۴/ ٦/ ۱۳۹۴ نېټې په غونډه كې په (۷) فصلونو او (۷۲) مادو كې تصويب شوى دى، منظوروم.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

مصوبهٔ كابينهٔ جمهورى اسلامى افغانستان درمورد طرح قانون تحصيلات عالى ملكى

شماره :(۱۹)

تاريخ : ۱۳۹۴/٦/۴

طرح قانون تحصيلات عالى ملكى را كه در جلسهٔ مؤرخ ۱۳۹۴/٦/۴ كابينهٔ جمهورى اسلامى افغانستان به داخل (۷) فصل و (۷۲) ماده تصويب گرديده است، منظور مى دارم.

محمد اشرف غنى

رئيس جمهورى اسلامى افغانستان

فهرست مندرجات قانون تحصیلات عالی ملکی

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ اول:	مبنی	۱
مادهٔ دوم:	اهداف	۱
مادهٔ سوم:	اصطلاحات	۲
مادهٔ چهارم:	وظایف و مکلفیت های وزارت تحصیلات عالی	۵
	فصل دوم	
	شورای عالی تحصیلات عالی	
مادهٔ پنجم:	ترکیب شورای عالی	۷
مادهٔ ششم:	وظایف وصلاحیت های شورای عالی	۹
مادهٔ هفتم:	تدویر جلسات	۱۱
	فصل سوم	
	مؤسسات تحصیلات عالی	
مادهٔ هشتم:	تأسیس مؤسسهٔ تحصیلات عالی دولتی	۱۱
مادهٔ نهم:	تأسیس مؤسسهٔ تحصیلات عالی خصوصی	۱۲
مادهٔ دهم:	تأسیس مؤسسهٔ تحصیلات عالی در ادارات ملکی	۱۲
مادهٔ یازدهم:	وظایف وصلاحیت های مؤسسهٔ تحصیلات عالی	۱۳
مادهٔ دوازدهم:	بست های اکادمیک	۱۶
مادهٔ سیزدهم:	زبان تدریس	۱۷

مادۀ چهاردهم: تطبیق نصاب درسی ۱۷
مادۀ پانزدهم: جلب همکاری ۱۸
مادۀ شانزدهم: شورای علمی مؤسسه تحصیلات عالی ۱۸
مادۀ هفدهم: ترکیب شورای علمی مؤسسه ۱۸
مادۀ هجدهم: وظایف وصلاحیت های شورای علمی مؤسسه.... ۲۰
مادۀ نزدهم: جلسات شورای علمی مؤسسه ۲۲
مادۀ بیستم: رئیس و معاونان مؤسسۀ تحصیلات عالی..........۲۳
مادۀ بیست ویکم: انتخابات ۲۴
مادۀ بیست ودوم: مجلس اداری ۲۴
مادۀ بیست وسوم: تشکیل پوهنځی ۲۴
مادۀ بیست وچهارم: رئیس پوهنځی ۲۵
مادۀ بیست وپنجم: معاون پوهنځی.............................. ۲۵
مادۀ بیست وششم: شورای علمی پوهنځی..............................۲۵
مادۀ بیست وهفتم: ترکیب شورای علمی پوهنځی ۲۶
مادۀ بیست و هشتم: وظایف و صلاحیت های شورای علمی پوهنځی....۲۶
مادۀ بیست و نهم: دیپارتمنت ۲۸
مادۀ سی ام : وظایف وصلاحیت های دیپارتمنت..................۲۹
مادۀ سی و یکم: مرجع اعطای اسناد تحصیلی ۳۰
مادۀ سی ودوم: ارزیابی اسناد تحصیلی..............................۳۰
مادۀ سی وسوم: مصئونیت مؤسسۀ تحصیلات عالی ۳۱

فصل چهارم

اعضای کادرعلمی

بست های اکادمیک مؤسسات تحصیلات عالی

مادهٔ سی وچهارم: رتب علمی اعضای کادری علمی ۳۲
مادهٔ سی و پنجم: معاش اعضای کادرعلمی..........................۳۲
مادهٔ سی و ششم: وظایف وصلاحیت های اعضای کادرعلمی........۳۳
مادهٔ سی و هفتم: شرایط پذیرش پوهنیار.............................۳۵
مادهٔ سی وهشتم: شرایط پذیرش پوهنمل.............................۳۷
مادهٔ سی ونهم: تقررعضوکادرعلمی ۳۸
مادهٔ چهلم: محاسبهٔ آثار علمی ومدت خدمت.....................۳۹
مادهٔ چهل ویکم: تثبیت رتب علمی.....................................۴۰
مادهٔ چهل ودوم : پیشبینی بست های اکادمیک........................۴۲
مادهٔ چهل وسوم: تقرر در بست های اداری دولتی ۴۳
مادهٔ چهل وچهارم : استاد خارج بست اکادمیک ۴۴
مادهٔ چهل و پنجم: ترفیع علمی معاون استاد (اسیستانت) ۴۴
مادهٔ چهل وششم: ترفیع رتب علمی استاد.................................۴۹
مادهٔ چهل وهفتم: تعیین هیئت ژوری ۵۳
مادهٔ چهل وهشتم: ارزیابی آثارعلمی..۵۴
مادهٔ چهل ونهم: منظوری ترفیع علمی....................................... ۵۵
مادهٔ پنجاهم: تقاعد..۵۵
مادهٔ پنجاه ویکم: انفکاک از بست های اکادمیک ۵۵

فصل پنجم

اداره و بورد ارتقای کیفیت و اعتبار دهی اکادمیک مؤسسات تحصیلات عالی

مادهٔ پنجاه ودوم: ایجاد اداره وبورد ارتقای کیفیت ....
و اعتباردهی اکادمی..۵۷

مادهٔ پنجاه وسوم: ترکیب بورد ارتقای کیفیت واعتباردهی اکادمیک.۵۷

مادهٔ پنجاه وچهارم: شرایـــط عضویت بورد ارتقای کیفیت...............
واعتباردهـــی اکادمیک ۵۸

مادهٔ پنجاه وپنجم: وظایف وصلاحیت های ادارهٔ ارتقای کیفیت و........
اعتبار دهی اکادمیک ۵۹

فصل ششم

محصلان مؤسسات تحصیلات عالی

مادهٔ پنجاه وششم: پذیرش در برنامه های لیسانس ۶۰

مادهٔ پنجاه وهفتم: پذیرش دربرنامه های ماستری و دکتورا.......... ۶۰

مادهٔ پنجاه وهشتم: تحصیل شبانه....................................۶۱

مادهٔ پنجاه و نهم : حقوق و امتیازات محصل.......................۶۱

مادهٔ شصتم: مکلفیت های محصل ۶۲

مادهٔ شصت و یکم: تحصیل محصل خارجی..........................۶۳

مادهٔ شصت ودوم: دیپلوم دوم ۶۳

مادهٔ شصت وسوم: توزیع سندتحصیلی............................ ۶۴

مادهٔ شصت و چهارم: امتیاز سند تحصیلی............................۶۴

فصل هفتم

احکام متفرقه

مادهٔ شصت و پنجم: بودجه ۶۵
مادهٔ شصت و ششم: قیمومیت.. ۶۶
مادهٔ شصت و هفتم: تحقیقات علمی.................................... ۶۶
مادهٔ شصت و هشتم: رعایت اصول و ارزش ها........................... ۶۷
مادهٔ شصت و نهم: تثبیت رتبه ۶۷
مادهٔ هفتادم: کارکن خدمات ملکی مؤسسه تحصیلات عالی.... ۶۸
مادهٔ هفتاد ویکم: وضع مقرره ها، لوایح و طرزالعمل ها.............. ۶۸
مادهٔ هفتاد ودوم: انفاذ.. ۶۸

د ملکي لوړو زده کړو قانون
لومړی فصل
عمومي حکمونو

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون، د افغانستان د اساسي قانون په درې څلوېښتمه او شپږ څلوېښتمه ماده کې د درج شوو حکمونو له مخې، وضع شوی دی.

موخې

دوه يمه ماده:

ددې قانون موخې عبارت دي له:

۱- د بشري سرچينو د پياوړتيا په منظور، د لوړو زده کړو د کيفيت وده او پياوړتيا.

۲- د علمي کادر د غړو د حقوقو او امتيازونو تأمين.

۳- د محصلينو د زده کړې او پالنې (پرورش) په کار کې د علمي کادر د غړو د مکلفيتونو او مسئوليتونو ټاکل.

۴- د علومو، هنر او تکنالوژۍ په مختلفو برخو (رشتو) کې د علمي کادرونو روزنه.

قانون تحصیلات عالی ملکی
فصل اول
احکام عمومی

مبنی

مادۀ اول:

این قانون به تأسی از احکام مندرج مواد چهل وسوم و چهل وششم قانون اساسی افغانستان، وضع گردیده است.

اهداف

مادۀ دوم:

اهداف این قانون عبارت اند از:

۱- رشد و ارتقای کیفیت تحصیلات عالی به منظور تقویۀ منابع بشری.

۲- تأمین حقوق و امتیازات اعضای کادر علمی.

۳- تعیین مکلفیت ها و مسئولیت های اعضای کادر علمی در امر آموزش و پرورش محصلان.

۴- تربیۀ کادر های علمی در رشته های مختلف علوم، هنر و تکنالوژی.

۵- د زده کړه ییزو، علمي، څېړنیزو او خدماتي فعالیتونو، پرمخبیول.

۶- د ځوانانو ترمنځ دملي یووالي او وطن دوستۍ د روحیې پیاوړتیا.

اصطلاحګانې

درېیمه ماده:

لاندې اصطلاحګانې، په دې قانون کې، ددغو مفاهیمو لرونکې دي:

۱- د لوړو زده کړو مؤسسه: پوهنتون او د لوړو زده کړو انستیتوت دی چې د لېسانس او له هغۀ څخه په لوړو تحصیلي درجو د علمي کــادرونو د روزنــې ا و علمي څېړنو په منظور، فعالیت کوي.

۲- د لوړو زده کړو دولتــي مؤسســـه: هغه مؤسسه ده چې د دولت لــه خــوا تأسیس، تمویل، اداره او رهبري کېږي.

۳- د لوړو زده کړو خصوصي مؤسسه: غیر دولتي خصوصي مؤسسه ده چــې د هېواد د نافذه قوانینو مطابق تأسیس او د لوړو زده کړو له وزارت څخه د فعالیت جواز، ترلاسه کوي.

۴- پوهنتون: هغه تحصیلي مؤســـه ده چې لږترلږۀ د شپږو پوهنځیو، معیــاري

۵- پیشبرد فعالیت هــای آموزشـــی، علمی، تحقیقاتی و خدماتی.

۶- تقویۀ روحیۀ وحدت ملی و وطــن دوستانه در بین جوانان.

اصطلاحات

مادۀ سوم:

اصطلاحات آتی در این قــانون دارای مفاهیم ذیل می باشد:

۱- مؤسسۀ تحصیلات عالی: پوهنتون و انستیتوت تحصیلات عالی است که بــه منظور تربیۀ کادر های علمی به درجــه های تحصیلی لیسانس و بالاتر از آن و تحقیقات علمی فعالیت می نماید.

۲- مؤسسۀ تحصیلات عالی دولتـــی: مؤسسۀ است کــه از طــرف دولــت تأسیس، تمویل، اداره و رهبری می شود.

۳- مؤسسۀ تحصیلات عالی خصوصی: مؤسسۀ تحصیلی غیر دولتی است کــه مطابق قوانین نافذه کشــور تأســیس و جواز فعالیت را از وزارت تحصــیلات عالی بدست می آورد.

۴- پوهنتون: مؤسسۀ تحصیلی است که حداقل دارای شش پــوهنځی، محــل

مناسب ځـــای، د دکتـــورا (PHD) د تحصيلي سوېې او د پوهندوی يا له هغهٔ څخه د لوړې رتبې د ۳۰ سلنې استادانو لرونکې وي، معياري درســـي نصـــاب، څېړنيز فعاليتونه، د علمي څېړنو د سمون مرکز، علمي مجله، کتابتون، انترنېتـــي آسانتياوې، فـــعال لابراتوارونه، ليليـــه، ورزشي امکانات او د معلوماتي تکنالوژۍ مرکز، لږترلږهٔ د ماسترۍ د يوې برنامې يا له هغې څخه د لوړو برنـــامو لرونکـــې وي.

۵- د لوړو زده کړو انســـتيتوت: هغـــه تحصيلي مؤسسه ده چې د يوه يا له يـــوه څخه د زيـــاتو پوهنځيـــو، د ماســـتر د تحصيلي سوېې او د پوهنمل يا له هغـــهٔ څخه د لوړې علمي رتبې د ۱۵ ســـلنې استادانو، معياري درسي نصاب، کتابتون، انترنېتي آسانتياوې، فعال لابراتوارونـــه، ليليه او ورزشي امکانات او د معلومـــاتي تکنالوژۍ لرونکې وي.

٦- پوهنځی: د لوړو زده کړو د مؤسسې علمي او اداري واحد دی چې د لېسانس يا له هغهٔ څخه د لوړې سوېې کادرونو د

مناسب معیاری، ۳۰ فیصـــد اســـتادان دارای سویهٔ تحصیلی دکتورا (PHD) و رتبهٔ علمی پوهندوی یا بـــالاتر از آن بوده، نصاب درسی معیاری، فعالیت های تحقیقاتی، مرکز انسجام تحقیقات علمی، مجلهٔ علمی، کتابخانه، سهولت هـــای انترنیتی، لابراتوارهای فـــعال، لیلیـــه، امکانات ورزشی و مرکـــز تکنـــالوژی معلومـــاتی، حـــداقل یـــک برنامـــهٔ ماســـتری و یـــا بـــالاتر از آن را دارا می باشد.

۵- انستیتوت تحصیلات عالی: مؤسسهٔ تحصیلی است که دارای یک یا بیشتر از یک پوهنځی، ۱۵ فیصد استادان به سویهٔ تحصیلی ماستر و رتبهٔ علمی پوهنمل یا بالاتر از آن، نصاب درســـی معیـــاری، کتابخانه، ســـهولت هـــای انترنیتـــی، لابراتوار های فعال، لیلیه و امکانـــات ورزشی و مرکز تکنـــالوژی معلومـــاتی می باشد.

٦-پوهنځی: واحـــد علمـــی و اداری مؤسسهٔ تحصیلات عالی است که بـــه منظور آموزش کادر ها به سویهٔ لیسانس

زده کړې په منظور، د لوړو زده کــړو د مؤسسې په چوکاټ کې، فعالیت کوي.
۷- دیپارتمنت: د پــوهنځي تدریســي، څېړنیز، اداري او بنسټیز (اساسي) علمي، واحد دی چې لږترلږهٔ د علمي کــادر د څلورو غړو لرونکی وي.
۸- محصل: هغه شــخص دی چــې د لېسانس یا له هغهٔ څخه په لوړه سویه، د پوهې او مهارتونو د ترلاسه کولو له پاره، ټاکلې برنامې د تحصیلي مقرراتو او لایحو مطابق، تعقیبوي.
۹- د علمي کادر غړی: هغه شخص دی چې د پوهنځي له دیپارتمنتونو څخه په یوهٔ کې، ددې قانون د حکمونو مطــابق، د علمي رتبې لرونکی وي، په تــدریس او څېړنه بوخت وي.
۱۰- اکادمیک چاپېریال (محیط): هغــه چاپېریال دی چې تدریس، څېړنه او نــور علمي فعالیتونه په هغهٔ کې صورت مومي.
۱۱- اکادمیکه آزادي: د منل شوو علمي تګلارو (روشونو) او معیارونو پربنسټ، د علمي نظریو آزادانه وړاندې کول دي.
۱۲- اکادمیک تقویم: د سمســترونو د

یا بالاتر از آن، در چوکــات مؤسســهٔ تحصیلات عالی فعالیت می نماید.
۷- دیپارتمنت: واحد اساسی علمــی، تدریسی، تحقیقــی و اداری پــوهنځی می باشد که حد اقل دارای چهار عضو کادر علمی می باشد.
۸- محصل: شخصی است که جهــت کسب دانش و مهارت ها بــه ســویهٔ لیسانس یا بالاتر از آن، برنامه های معینه را مطابق مقررات و لــوایح تحصــیلی تعقیب می نماید.
۹- عضوکادرعلمی: شخصی است که در یکی از دیپارتمنت های پوهنځی، طبق احکام این قانون دارای رتبهٔ علمی بوده، به تدریس و تحقیــق اشــتغال داشــته باشد.
۱۰- محیط اکادمیک: محیطی اســت که در آن تدریس، تحقیق و سایر فعالیت های علمی صورت می گیرد.
۱۱-آزادی اکادمیک: ارایــهٔ آزادانــهٔ نظریات علمی بر مبنــای روش هــا و معیارهای علمی پذیرفته شده می باشد.
۱۲- تقویم اکادمیک: زمــان بنــدی

پیل او پای زمان بندي او د ازموینو اخیستل دي.

۱۳- د لوړو زده کړو عالي شوري: د لوړو زده کړو په چاروکې د تصمیم نیونې لوړه مرجع ده، چې په هېواد کې د لوړو زده کړو د علمي کیفیت ممثله او تضمینوونکې ده.

۱۴- علمي- څېړنیز اثر: څېړنیز اثر دی چې د علمي کادر د غړي د نوو (تازه) تحلیلي نظریو او ارزونې لرونکی وي او د علمي او اکادمیک ژوري هیئت د تأیید وړ وګرځي.

۱۵- اکادمیکه اعتبار ورکونه: هغه رسمي سند دی چې د منل شوو کیفي معیارونو د بشپړتیا پربنسټ د تحصیلي مؤسسې یا د هغې د برنامو د اعتبار او درجه بندۍ په منظور، د اکادمیکې اعتبار ورکونې له پاره په ملي او بین المللي سطح ورکول کېږي.

د لوړو زده کړو د وزارت دندې او مکلفیتونه

څلورمه ماده:

د لوړو زده کړو وزارت د اړوندو ادارو

شروع و ختم سمستر ها و اخذ امتحانات می باشد.

۱۳- شورای عالی تحصیلات عالی: عالیترین مرجع تصمیم گیری در امور تحصیلات عالی بوده که ممثل و تضمین کنندۀ کیفیت علمی تحصیلات عالی در کشور می باشد.

۱۴- اثرعلمی-تحقیقی: اثر تحقیقی است که حاوی نظریات تازۀ تحلیلی و ارزیابی عضو کادر علمی بوده و مورد تائید هیئت ژوری علمی واکادمیک قرار گیرد.

۱۵- اعتبار دهی اکادمیک: سند رسمی است که به منظور اعتبار و درجه بندی مؤسسۀ تحصیلی و یا برنامه های آن بر اساس اکمال معیار های کیفی پذیرفته شده، جهت کسب اعتبار اکادمیک در سطح ملی یا بین المللی، اعطا می گردد.

وظایف و مکلفیت های وزارت تحصیلات عالی

مادۀ چهارم:

وزارت تحصیلات عالی به همکاری

په همکارۍ، د لاندې چارو په اجـــراء مکلف دی:

۱- د لوړو زده کړو د مؤسسې تأسیس.

۲- د تقنیني سندونو د حکمونو مطابق، کورنیو او بهرنیـــو حقیقـــي او حکمـــي اشخاصو ته د خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسې د تأسیس د جواز صادرول.

۳- د تقنیني سندونو د حکمونو مطابق، د هېواد د اقتصادي او ټولنیزو اړتیاوو د رفع کولو په مقصد، د لوړو زده کړو په دولتي او خصوصي مؤسسه کې د کمي، کیفي ودې او علمي څېړنو د زمینو برابرول.

۴- د هېواد د لوړو زده کـــړو د نظـــام له پاره د پالیسۍ او استراتیژۍ تدوین.

۵- د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي اړتیاوو، بشري ځواک په هکله د ارقامو او معلوماتو د وړاندې کولو او د علمي او اکادمیکو فعالیتونو له پـــاره د زمینـــې د برابرولو په منظور، د وزارتونو، دولتي او خصوصي ادارو د همکارۍ جلبول.

۶- د تقنیني سندونو تدوین او د هغو له تطبیق څخه څارنه.

۷- د لوړو زده کړو د بهرنۍ مؤسسې او

ادارات ذیربط مکلف به اجرای امور ذیل می باشد:

۱- تأسیس مؤسسهٔ تحصیلات عالی.

۲- صدور جـــواز تأســـیس مؤسســـهٔ تحصیلات عالی خصوصی به اشـــخاص حقیقی و حکمی داخلی و خارجی مطابق احکام اسناد تقنینی.

۳- فراهم آوری زمینه های رشد کمی، کیفی و تحقیقات علمـــی درمؤسســـهٔ تحصیلات عالی دولتی و خصوصی، به مقصد رفع نیازهای اقتصادی و اجتماعی کشور، طبق احکام اسناد تقنینی.

۴-تدوین پالیسی و استراتیژی برای نظام تحصیلات عالی کشور.

۵- جلب همکاری وزارت ها و ادارات دولتی و خصوصی به منظور ارایهٔ ارقام و معلومات در مورد نیازهای علمی، نیروی بشری و زمینه سازی برای فعالیت های علمی و اکادمیک مؤسسهٔ تحصـــیلات عالی.

۶- تدوین اسناد تقنینی و نظـــارت از تطبیق آنها.

۷- فراهم آوری زمینه ها بـــه منظـــور

د لوړو زده کړو د کـــورنۍ (داخلـــي) مؤسسې ترمنځ د روابطو د رامنځته کولو، د پراختيا او ټينګښت په منظور، د زمينو برابرول.

۸- د ملي او بين المللي مؤسسو د مادي او معنوي همکاريو جلبول.

۹- د شرايطو لرونکې لوړو زده کړو د مؤسسې له اکاديمیـــک، مـــالي او اداري خپلواکۍ څخه ملاتړ.

دوه يم فصل

د لوړو زده کړو عالي شوري

د عالي شوري ترکيب (جوړښت)

پنځمه ماده:

(۱) د لـــــوړو زده کړو عالي شوري په لاندې ترکيب سره جوړيږي.

۱- د لوړو زده کړو وزير د رئيس پـــه توګه.

۲- د لـــوړو زده کړو وزارت معينان د غړو په توګه.

۳- د ماليې وزارت مالي معين د غړي په توګه.

۴- د پوهنې وزارت تدريســـي معـــين د

ايجاد، توسعه و تحکيم روابـــط ميـــان مؤسسۀ تحصيلات عـــالی داخلـــی بـــا مؤسســـــۀ تحصـــــيلات عـــــالی خارجی.

۸- جلب همکاری های مادی و معنوی مؤسسات ملی و بين المللی.

۹- حمايت از استقلال اکادميک، مالی و اداری مؤسسۀ تحصيلات عالی واجد شرايط.

فصل دوم

شورای عالی تحصيلات عالی

ترکيب شورای عالی

مادۀ پنجم:

(۱) شورای عالی تحصيلات عالی بـــه ترکيب ذيل تشکيل می گردد:

۱-وزير تحصيلات عـــالی بـــه حيـــث رئيس.

۲- معينان وزارت تحصيلات عالی بـــه حيث اعضاء.

۳- معين مالی وزارت ماليه به حيـــث عضو.

۴- معين تدريسی وزارت معارف بـــه

غړي په توګه.

۵- د اقتصاد وزارت معين د غړي په توګه.

۶- د مرکز د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسو رئيسان د غړو په توګه.

۷- د مرکز د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسې له استادانو څخه د اړوندې علمي شورې په غوراوي (انتخاب)، يو يوتن د غړو په توګه.

۸- د ولايتونو د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسو له رئيسانو څخه دوه تنه، د تأسيس د وخت (زمان) په ترتيب، په متناوب ډول (د يوه کال موده له پاره) د غړو په توګه.

۹- د ولايتونو د لوړو زده کړو، د دوو دولتي مؤسسو څخه يو يوتن استاد، د تأسيس د وخت په ترتيب او د اړوندې علمي شورې په غوراوي، په متناوب ډول (د يوه کال موده له پاره)، د غړو په توګه.

۱۰- د مرکز د دولتي لوړو زده کړو له مؤسسې څخه د اړوندې علمي شورې په غوراوي يوه تنه اناثه استاده په متناوب

حيث عضو.

۵- معين وزارت اقتصاد به حيث عضو.

۶- رؤساى مؤسسات تحصيلات عالى دولتى مرکز به حيث اعضاء.

۷- يک يک نفر از استادان مؤسسهٔ تحصيلات عالى دولتى مرکز به انتخاب شوراى علمى مربوط به حيث اعضاء.

۸- دو نفر از رؤساى مؤسسات تحصيلات عالى دولتى ولايات به ترتيب زمان تأسيس به طور متناوب (براى مدت يک سال) به حيث اعضاء.

۹- يک يک نفر استاد از دو مؤسسهٔ تحصيلات عالى دولتى ولايات به ترتيب زمان تأسيس و به انتخاب شوراى علمى مربوط به طور متناوب (براى مدت يک سال)، به حيث اعضاء.

۱۰- يک نفر استاد اناث از مؤسسهٔ تحصيلات عالى دولتى مرکز به انتخاب شوراى علمى مربوط به طور متناوب

ډول (د یوهٔ کال مودې له پاره)، د غړې په توګه.

۱۱- د لوړو زده کـړو د خصوصـي مؤسسو له رئیسانو څخه چې دعلمي کادر غړیتوب ولري دوه تنه، د تأسیس د وخت په ترتیب او په متناوب ډول (دیـوهٔ کال مودې له پاره)، د غړو په توګه.

۱۲- د اکادمیکو چارو د سمون رئیس، د منشي په توګه.

(۲) د لوړو زده کړو عالي شورې، پـه دې قانون کې د عالي شورې پـه نـوم یادېږي.

د عـالي شـورې دنـدې او واکونه

شپږمه ماده:

(۱) عالي شورې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د لـوړو زده کـړو د وزارت د استراتیژیک پلان تأیید او اړوندو مراجعو ته د تصویب په غرض، د هغهٔ وړاندیز.

۲- د لوړو زده کړو د پالیسیو او د لوړو زده کړو د مؤسسو د استراتیژیکو پلانونو تصویب.

(برای مدت یک سـال)، بـه حیـث عضو.

۱۱- دو نفر از رؤسـای مؤسسـات تحصیلات عالی خصوصی کـه عضویت کادر علمی را داشته باشند، به ترتیـب زمان تأسیس به طور متناوب (برای مدت یک سال)، به حیث اعضاء.

۱۲- رئیس انسجام امور اکادمیک بـه حیث منشی.

(۲) شورای عالی تحصیلات عالی در این قانون بـه نـام شـورای عـالی یـاد می شود.

وظایف و صلاحیت های شـورای عالی

مادهٔ ششم:

(۱) شورای عـالی دارای وظـایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- تائید پـلان اسـتراتیژیک وزارت تحصیلات عالی و پیشنهاد آن غـرض تصویب به مراجع مربوط.

۲- تصویب پالیسی هـای تحصـیلات عالی و پلان های استراتیژیک مؤسسـهٔ تحصیلات عالی.

۳- د لوړو زده کړو د مؤسسې د کمي او کيفي لوړتيا په منظور، د لازمو تدبيرونو نيول.

۴- د پوهنځيو او ديپارتمنتونو د تأسيس، پراختيا، تجزيې، الحاق، ادغام او يا الغاء د وړانديز تأييد.

۵- واکمنو مراجعو ته د تحصيلي سندونو، علمي رتبو د مادي او معنوي حقوقو او امتيازونو او د علمي کادر د غړو د حق الزحمو وړانديز.

٦- واکمنو مراجعو ته له پولي تورم سره متناسب، د علمي کادر د غړو د معاش وړانديز.

۷- د لوړو زده کړو د دولتي او خصوصي مؤسسو له پاره د اکاديمک تقويم تثبيت.

۸- د اړوندو تقنيني سندونو د حکمونو مطابق، د نورو دندو سرته رسول.

(۲) د عالي شوري تصويبونه، له ثبت وروسته، د لوړو زده کړو د مؤسسې خبرتيا ته رسول کېږي.

(۳) د لوړو زده کړو مؤسسه، د عالي شوري د تصميمونو په تطبيق، مکلفه ده.

۳- اتخاذ تدابير لازم به منظور ارتقای کمی و کيفی مؤسسهٔ تحصيلات عالی.

۴- تائيد پيشنهاد تأسيس، توسعه، تجزيه، الحاق، ادغام و يا الغای پوهنځی ها و ديپارتمنت ها.

۵- پيشنهاد حقوق وامتيازات مادی، معنوی، اسناد تحصيلی، رتب علمی و حق الزحمه های اعضای کادرعلمی به مراجع ذيصلاح.

٦- پيشنهاد معاش عضو کادرعلمی متناسب به تورم پولی به مراجع ذيصلاح.

۷- تثبيت تقويم اکادميک برای مؤسسهٔ تحصيلات عالی دولتی و خصوصی.

۸- انجام ساير وظايف طبق احکام اسناد تقنينی مربوط.

(۲) تصاويب شورای عالی بعد از ثبت، به اطلاع مؤسسهٔ تحصيلات عالی رسانيده می شود.

(۳) مؤسسهٔ تحصيلات عالی مکلف به تطبيق تصاميم شورای عالی می باشد.

د غونډو جوړول (دايرول)

اوومه ماده:

(۱) د عالي شوري عادي غونډې، په هرو دريو مياشتو کې يوځل جوړېږي. فوق العاده غونډې د اړتيا له مخې د رئيس په تصميم يا د عالي شوري د غړو د ثلث (درييمې) په وړانديز جوړېږي.

(۲) د عالي شوري د غونډو دجوړېدو نصاب، د هغې د غړو د دوو ثلثو حضور دی. تصميمونه په غونډه کې د حاضرو غړو د رأيو په اکثريت نيول کېږي.

(۳) د عالي شوري په غونډو پورې اړوندې نورې چارې، د جلا لايحې په واسطه تنظيمېږي.

دريیم فصل

د لوړو زده کړو مؤسسې

د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسې تأسيس

اتمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو دولتي مؤسسه، د ټولنې د اړتياوو پربنسټ او د لوړو زده کړو وزارت د پرمختيايي پلان مطابق

تدوير جلسات

مادۀ هفتم:

(۱) جلسات عادی شورای عالی در هر سه ماه يکبار داير می گردد. جلسات فوق العاده نظربه ضرورت به تصميم رئيس يا پيشنهاد ثلث اعضای شورای عالی داير می گردد.

(۲) نصاب تدوير جلسات شورای عالی، حضور دوثلث اعضای آن می باشد.تصاميم به اکثريت آرای اعضای حاضر جلسه اتخاذ می گردد.

(۳) ساير امور مربوط به جلسات شورای عالی توسط لايحۀ جداگانه تنظيم می گردد.

فصل سوم

مؤسسات تحصيلات عالی

تأسيس مؤسسۀ تحصيلات عالی دولتی

مادۀ هشتم:

(۱) مؤسسۀ تحصيلات عالی دولتی، بر اساس نياز های جامعه و مطابق پلان انکشافی وزارت تحصيلات عالی تأسيس

تأسيسيږي.

(۲) د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسې تأسيس، د لوړو زده کړو وزارت په وړانديز، د عالي شورې په تأييد او د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې په تصويب صورت مومي.

د لوړو زده کړو د خصوصي مؤسسې تأسيس

نهمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو خصوصي مؤسسه، ددې قانون دحکمونو مطابق د کورنيو او بهرنيو حقيقي او حکمي اشخاصو له خوا په انتفاعي او غير انتفاعي ډول تأسيسېداى شي.

(۲) د لوړو زده کړو د خصوصي مؤسسې تأسيس، د فعاليت ډول، حقوق او وجايب د جلا مقررې په واسطه تنظيميږي.

په ملکي اداروکې د لوړو زده کړو د مؤسسې تأسيس

لسمه ماده:

(۱) دولتي ادارې د اړتيا په صورت کې د

می گردد.

(۲) تأسيس مؤسسۀ تحصيلات عالی دولتی به پيشنهاد وزارت تحصيلات عالی، تائيد شورای عالی و تصويب کابينۀ جمهوری اسلامی افغانستان صورت می گيرد.

تأسيس مؤسسۀ تحصيلات عالی خصوصی

مادۀ نهم:

(۱) مؤسسۀ تحصيلات عالی خصوصی مطابق احکام اين قانون از طرف اشخاص حقيقی وحکمی داخلی و خارجی به طور انتفاعی و غيرانتفاعی تأسيس شده می تواند.

(۲) طرز تأسيس، فعاليت، حقوق و وجايب مؤسسۀ تحصيلات عالی خصوصی توسط مقررۀ جداگانه تنظيم می گردد.

تأسيس مؤسسۀ تحصيلات عالی در ادارات ملکی

مادۀ دهم:

(۱) ادارات دولتی درصورت ضرورت

اړتيا وړ مسلکي کادرونو د روزلـو پـه منظور، د لوړو زده کړو وزارت د موافقې په ترلاسه کولو او ددې قانون او نـورو اړوندو تقنيني سـندونو د حکمونـو او اکاډميکو معيارونو په رعـايتولو سـره کولای شي، اختصاصي انستيتونه جـوړ کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کـې درج انستيتونه، د تشکيل، بودجې او ادارې له نظره د اړوندې ادارې تابع او داکاډميکو معيارونو له نظره د لوړو زده کړو وزارت تابع دي.

دلوړو زده کړو د مؤسسې دندې او واکونه

يوولسمه ماده:

دلوړو زده کړو مؤسسه د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د ليسانس او له هغۀ څخه په لـوړو تحصيلي درجو، دکادرونو زده کـړه او چمتو کول او په نظري پوهـه، عملـي مهارتونو او دهېواد د اړتياوو مطـابق د علومو په مختلفو برخو (رشتو) کې پـه مطلوب سلوک سره د هغو سمبالول.

به منظور تربيۀ کادرهای مسلکی مـورد نياز با کسب موافقۀ وزارت تحصيلات عالی و بارعايت احکـام ايـن قـانون و سـاير اسـناد تقنينـی مربـوط و معيارهـای اکادميـک، مـی تواننـد انستيتوت های اختصاصـی را ايجـاد نمايند.

(۲) انستيتوت های مندرج فقرۀ (۱) اين ماده از نظر تشکيل، بودجه و اداره تابع ادارۀ مربوطـه و از نظـر معيارهـای اکادميک تابع وزارت تحصيلات عـالی می باشد.

وظايف و صلاحيت های مؤسسـۀ تحصيلات عالی

مادۀ يازدهم:

مؤسسۀ تحصيلات عالی دارای وظايف و صلاحيت های ذيل می باشد:

۱- آموزش و آماده ساختن کادرها بـه درجه های تحصيلی ليسانس و بالاتر از آن و تجهيز آنها به دانش نظری، مهارت های عملی و سلوک مطلوب در رشـته های مختلف علوم، مطابق نيـاز هـای کشور.

۲- د لیسانس، ماستری، دکتورا دلوړو زده کړو او د تخصصي او څېړنیزو دورو، د زمینې رامنځته کول.

۳- د شپې او په خدمت کې د ننه لوړو زده کړو د زمینې مساعدول.

۴- د هېواد داړتیاوو مطابق، د علومو، هنر او تکنالوژۍ په مختلفو برخو کې د متخصصینو او علمي کادرونو د تخصصي او مسلکي کیفیت مستمره وده.

۵- د هېواد د هر اړخیزې ودې له پاره د کادرونو د چمتو کولو په منظور، د علمي- څېړنیزو فعالیتونو پرمختیول.

۶- دتحصیل او څېړنې د وسایلو، کتابونو، درسي او ممد درسي موادو برابرول.

۷- د کتابتونونو، درسي ټولګیو، ورزشي او ټولنیزو کلوپونو، لابراتوارونو جوړول، وده او پراختیا، د کادري روغتونونو، روغتیایي کلینیکونو، تخنیکي- تدریسي ورکشاپونو، د ساحوي او څېړنیزو تطبیقاتو د ځایونو جوړول، د کرنیزو او مالدارۍ د څېړنیزو فارمونو، حقوقي کلینیکونو، تمثیلي حقوقي محکمو،

۲- ایجاد زمینهٔ تحصیلات عالی لیسانس، ماستری، دکتورا و دوره های تخصصی و تحقیقی.

۳- مساعد ساختن زمینهٔ تحصیلات عالی شبانه و داخل خدمت.

۴- رشد مستمر کیفیت تخصصی و مسلکی متخصصان و کادر های علمی در رشته های مختلف علوم، هنر و تکنالوژی، طبق نیاز های کشور.

۵- پیشبرد فعالیت های علمی - تحقیقی به منظور آماده ساختن کادرها جهت رشد همه جانبهٔ کشور.

۶- فراهم آوری وسایل تحصیل و تحقیق کتب، مواد درسی و ممد درسی .

۷- ایجاد، رشد و توسعهٔ کتابخانه ها، صنوف درسی، کلوپ های ورزشی و اجتماعی، لابراتوارها، ایجاد شفاخانه های کادری، کلینیک های صحی، ورکشاپ های تخنیکی-تدریسی، محلات تطبیقات ساحوی و تحقیقی، ایجاد فارم های تحقیقی زراعتی و مالداری، کلینیک های حقوقی، محاکم

تطبيقاتي تياتر او راديو تلويزيون رامنځته کول.

۸- د تـــدريس زده کـــړې د زمينـــې مساعدول.

۹- د علمي او څېړنيزو کادرونو د سويې د پالنې او لوړولو په منظور د لنډ مهالو او اوږد مهالو پلانونو طرح او تطبيق.

۱۰- د ټولنې د اړتياوو مطابق، د درسي نصاب پرمختيا او نوي کول او د تدريس له کارنده (فعالو)، اغېزناکو، معاصرو او نوو شېوو (تګلارو) څخه ګټه اخيستل.

۱۱- پـــه تحصـــيلي مؤسســـه کـــې د اکاډميک نظم او دسپلين رامنځته کول.

۱۲- د اړوندو پوهنځيـــو لـــه علمـــي، تدريسي، څېړنيزو او اداري چارو څخـــه مراقبت او څارنه.

۱۳- د خدمتونو د چـــارو تنظـــيم او د علمي، تخصصي کادرونو او محصـــلينو له پاره د کار او فعاليت د شرايطو ښـــه کول.

۱۴- د علمي محـــافلو (ســـيمينارونو، ورکشاپونو او کنفرانسونو) جوړول.

۱۵- د لوړو زده کړو د مالي سرچينو (بنسټ) ...

تمثيلى حقوقى، تياتر و راديو تلويزيـــون تطبيقاتى.

۸- مساعد ســـاختن زمينـــۀ تـــدريس آموزى.

۹- طرح وتطبيق پلان‌هاى كـــوتاه مدت و دراز مدت به منظور پرورش و ارتقاى سويۀ كـــادرهاى علمى و تحقيقى.

۱۰- انكشاف و نوسازى نصاب درسى، مطابق نياز هاى جامعه و استفاده از شـــيوه هاى فـــعال، مؤثر، معاصـــر و جديـــد تدريس.

۱۱- ايجاد نظم و دسپلين اكادميک در مؤ سسۀ تحصيلى.

۱۲- مراقبت و نظارت از امور علمى، تدريسى، تحقيقى و ادارى پوهنځى هاى مربوط.

۱۳- تنظيم امور خـــدمات و بهبـــود شـــرايط كـــار و فعاليـــت بـــراى كادرهـــاى علمـــى، تخصصـــى و محصلان.

۱۴- برگزارى محافل علمى (سيمينار ها، وركشاپ ها و كنفرانس ها).

۱۵- جستجو، ايجاد و توسعۀ منـــابع

د پياوړتيا په منظور، د عايداتي سرچينو لټول، جوړول او پراختيا.

۱۶- د لوړو زده کړو وزارت ته، د اړوندو فعاليتونو د رپوټ وړاندې کول.

۱۷- د اړوندو تقنيني سندونو د حکمونو مطابق، د نورو دندو سرته رسول.

اکادميک بستونه

دوولسمه ماده:

د لوړو زده کړو په مؤسسه کې اکادميک بستونه:

۱- د علمي کادر د غړو اکادميک بست.

۲- د تحصيلي مؤسسې د رياست او مرستياليو بستونه.

۳- د پوهنځيو د رياستونو او مرستياليو بستونه.

۴- د ديپارتمنتونو د آمريتونو بستونه.

۵- د علمي څېړنو د سمون د مرکز د ادارې د مسئولانو، د لوړو زده کړو د مؤسسو د کادري روغتونونو، د خپرونو، د استادانو د چارو د سمون، محصلينو کتابتون، د علمي مرکزونو، د کيفيت د

عايداتی به منظور تقويهٔ بنيهٔ مالی تحصيلات عالی.

۱۶- ارايهٔ گزارش فعاليت های مربوط، به وزارت تحصيلات عالی.

۱۷- انجام ساير وظايف طبق احکام اسناد تقنينی مربوط.

بست های اکادميک

مادهٔ دوازدهم:

بست های اکادميک در مؤسسهٔ تحصيلات عالی:

۱- بست اکادميک اعضای کادر علمی.

۲- بست های رياست و معاونيت های مؤسسهٔ تحصيلی.

۳- بست های رياست ها و معاونيت های پوهنځی ها.

۴- بست های آمريت های ديپارتمنت ها.

۵- بست های مسئولان ادارات مرکز انسجام تحقيقات علمی، رؤسای شفاخانه های کادری مؤسسات تحصيلات عالی، نشرات، انسجام امور استادان، محصلان، کتابخانه، مراکز

لوړتیا د مرکز، د ماستری، دکتورا دبرنامو او د معلوماتي تکنالوژۍ د رئیسانو بستونه.

د تدریس ژبه

دیارلسمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو په مؤسسه کې تدریس، د هېواد په رسمي ژبو صورت مومي.

(۲) تدریس په بین المللي ژبو د اړتیا په صورت کې، د وزارت د لزوم دید له مخې او یا د دیپارتمنت په وړاندیز او د پوهنځي د علمي شوري او د تحصیلي مؤسسې د علمي شوري په تصویب صورت موندلای شي.

په نصاب او درسي برنامو کې شامل، د بهرنیو ژبو تدریس له دې امر څخه مستثني دی.

د درسي نصاب تطبیق

څوارلسمه ماده:

د لوړو زده کړو مؤسسه، خپل درسي نصاب د دیپارتمنت له پرېکړې (فیصلې)، د پوهنځي د علمي شوري، د اړوندې مؤسسې د علمي شوري او د عالي شوري

علمی، مرکز ارتقای کیفیت، برنامه های ماستری و دوکتورا وتکنالوژی معلوماتی.

زبان تدریس

مادۀ سیزدهم:

(۱) تدریس در مؤسسۀ تحصیلات عالی به زبان های رسمی کشور صورت می گیرد.

(۲) تدریس به زبان های بین المللی در صورت ضرورت و بنا بر لزوم دید وزارت و یا به پیشنهاد دیپارتمنت و تصویب شورای علمی پوهنځی وشورای علمی مؤسسۀ تحصیلی صورت گرفته می تواند.

تدریس زبان های خارجی شامل نصاب و برنامه های درسی از این امر مستثنی است.

تطبیق نصاب درسی

مادۀ چهاردهم:

مؤسسۀ تحصیلات عالی، نصاب درسی خود را بعد از فیصلۀ دیپارتمنت، تائید شورای علمی پوهنځی، شورای علمی مؤسسۀ مربوط و تصویب شورای عالی

له تصویب وروسته تطبیقوي.

د همکارۍ جلبول

پنځلسمه ماده:

د لوړو زده کړو مؤسسه کولای شي، له ملي او بین المللي مماثلو مؤسسو سره علمي او فرهنګي اړیکي رامنځته او د هغو د همکارۍ د جلبولو له پاره لازم تدبیرونه ونیسي.

د لوړو زده کړو د مؤسسې علمي شوري

شپاړسمه ماده:

د تدریسي، څېړنیزو او اکادمیکو چارو د ښه سمون په منظور، د لوړو زده کړو په هره مؤسسه کې، علمي شوري جوړېږي.

د مؤسسې د علمي شوري ترکیب

اوولسمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو د مؤسسې علمي شوري له لاندې غړو څخه جوړه ده:

۱- د لوړو زده کړو د مؤسسې رئیس، د رئیس په توګه.

۲- د لوړو زده کړو مرستیال یا

تطبیق می نماید.

جلب همکاری

مادۀ پانزدهم:

مؤسسۀ تحصیلات عالی می تواند، روابط علمی و فرهنگی را با مؤسسات مماثل ملی و بین المللی ایجاد و جهت جلب همکاری آنها، تدابیر لازم اتخاذ نماید.

شورای علمی مؤسسۀ تحصیلات عالی

مادۀ شانزدهم:

به منظور انسجام بهتر امور تدریسی، تحقیقی و اکادمیک در هر مؤسسۀ تحصیلات عالی، شورای علمی ایجاد می گردد.

ترکیب شورای علمی مؤسسه

مادۀ هفدهم:

(۱) شورای علمی مؤسسۀ تحصیلات عالی متشکل از اعضای ذیل می باشد:

۱- رئیس مؤسسۀ تحصیلات عالی به حیث رئیس.

۲- معاون یا معاونان مؤسسۀ تحصیلات

مرستیالان، د غړو په توګه.
۳- د اړوندو پوهنځیو رئیسان، د غړو په توګه.
۴- له هر پوهنځي څخه دوه تنه استادان، د علمي کادر د غړو په واسطه، د آزادو، سري او مستقیمو انتخاباتو (غوررونو) له لارې، دجنسیتي ترکیب (ښځینه او نارینه) په نظرکې نیولو سره د غړو په توګه، په هغهٔ صورت کې چې په تحصیلي مؤسسه کې د پوهنځیو شمېرلس او یا له هغو څخه لږ وي، پرته له دې له هر پوهنځي څخه یوتن د غړي په توګه.
(۲) د ماسترۍ او دکتورا د لوړو زده کړو د برنامو د مرکز، د علمي څېړنو د سمون د مرکز آمران، د لوړو زده کړو د مؤسسو د کادري روغتونونو، مرکزي کتابتون، خپرونو، معلوماتي ټکنالوژۍ او د لوړو زده کړو دکیفیت د لوړولو رئیسان، د اړتیا په صورت کې د غړو په توګه.
(۳) د استادانو د چارو دسمون آمر، د منشي په توګه.

عالی به حیث اعضاء.
۳- رؤسای پوهنځی های مربوط به حیث اعضاء.
۴- دونفر استاد از هرپوهنځی از طریق انتخابات آزاد، سری و مستقیم، توسط اعضای کادر علمی، با نظرداشت ترکیب جنسیتی (زن و مرد) به حیث اعضاء. در صورتی که تعداد پوهنځی ها در مؤسسهٔ تحصیلی ده و یا کمتر از آن باشد، در غیر آن از هر پوهنځی یک نفر به حیث عضو.
(۲) آمرین مرکز برنامه های تحصیلات عالی ماستری و دکتورا، مرکز انسجام تحقیقات علمی، رؤسای شفاخانه های کادری مؤسسات تحصیلات عالی،کتابخانهٔ مرکزی، نشرات، تکنالوژی معلوماتی و ارتقای کیفیت تحصیلات عالی در صورت ضرورت به حیث اعضاء.
(۳) آمر انسجام امور استادان، به حیث منشی.

د مؤسسې د علمي شورې دندې او واکونه

اتلسمه ماده:

د مؤسسې علمي شورې د لوړو زده کړو د تصميم نيونې لوړه مرجع ده، د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د تحصيلي مؤسسې د مرستيالانو د ټاکلو په اړه، د لوړو زده کړو د مؤسسې د رئيس وړانديز.

۲- د اړوندې مؤسسې د لوړو زده کړو او علمي څېړنو د پاليسۍ طرح او ترتيب او واکمنو مراجعو ته د هغې وړانديز.

۳- د درسي پلانونو او علمي- څېړنيزو برنامو تدوين او ارزونه.

۴- د پرمختيايي پلانونو طرح او وړانديز.

۵- د زده کړې ييزو پلانونو او برنامو له تطبيق څخه څارنه.

٦- د پوهنځيو او ديپارتمنتونو د تأسيس، پراختيا، تجزيې، الحاق، ادغام او يا الغاء کتنه (مطالعه) او وړانديز.

۷- د تفاهم ليکونو او د توأميت د

وظايف و صلاحيت های شورای علمی مؤسسه

مادهٔ هجدهم:

شورای علمی مؤسسه، عاليترين مرجع تصميم گيری تحصيلات عالی بوده، دارای وظايف و صلاحيت های ذيل می باشد:

۱- پيشنهاد رئيس مؤسسهٔ تحصيلات عالی مبنی بر تعيين معاونان مؤسسهٔ تحصيلی.

۲- طرح و ترتيب پاليسی تحصيلات عالی و تحقيقات علمی مؤسسهٔ مربوط و پيشنهاد آن به مراجع ذيصلاح.

۳- تدوين و ارزيابی پلان های درسی و برنامه های علمی -تحقيقی.

۴- طرح و پيشنهاد پلان های انكشافی.

۵- نظارت از تطبيق پلان ها و برنامه های آموزشی.

٦- مطالعه و پيشنهاد تأسيس، توسعه، تجزيه، الحاق، ادغام و يا الغای پوهنځی ها و ديپارتمنت ها.

۷- پيشنهاد عقد، تعديل، تمديد يا فسخ

قراردادونو د عقد، تعديل، تمديد يا فسخ وړانديز.

۸- له لېسانس څخه د لوړو علمي برنامو د دايرولو کتنه او وړانديز.

۹- د علمي کادر دغړي د مقررېدو يا انفکاک د وړانديز په هکله دتصميم نيول.

۱۰- د علمي ترفيع ارزونه، د علمي رتبو تثبيت او د هغو تصويبول.

۱۱- د اړوندو پوهنځيو د اکادميکو فعاليتونو ارزونه او د لوړو زده کړو وزارت ته د رپوټ وړاندې کول.

۱۲- د مرستياليو، د خپرونو د آمريتونو، مرکزي کتابتون، د معلوماتي تکنالوژۍ د مرکز، د علمي څېړنو د چارود سمون د مرکز، د لوړو زده کړو د مؤسسې د ماسترۍ او دکتورا د برنامو د مرکز او د کيفيت د لوړولو او په دې برخه کې د ښه والي د لارو چارو دلټولو د فعاليتونو ارزونه.

۱۳- د وياړمن (افتخاري) ديپلوم تصويب او د دکتورا د فعالې برنامې د لرلو په صورت کې د هغۀ ورکړه.

۱۴- د اختصاصي کميټو جوړول او هغو

تفاهم نامه ها و قراردادهای توأمیت.

۸- مطالعه و پیشنهاد تدویر برنامه های علمی بالاتر از لیسانس.

۹- اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهاد مبنی بر تقرر یا انفکاک عضو کادر علمی.

۱۰- ارزیابی ترفیع علمی، تثبیت رتب علمی و تصویب آنها.

۱۱- ارزیابی فعالیت های اکادمیک پوهنځی های مربوط و ارایۀ گزارش به وزارت تحصیلات عالی.

۱۲- ارزیابی فعالیت های معاونیت ها، آمریت های نشرات، کتابخانۀ مرکزی، مرکز تکنالوژی معلوماتی، مرکز انسجام امور تحقیقات علمی، مرکز برنامه های ماستری و دوکتورای مؤسسۀ تحصیلات عالی، ارتقای کیفیت و جستجوی راه های بهبود در زمینه.

۱۳- تصویب دیپلوم افتخاری واعطای آن در صورت داشتن برنامۀ فعال دکتورا.

۱۴- ایجاد کمیته های اختصاصی و

ته د ځينو واکونو سپارل.

۱۵- د لايحو د طرح او تعديل وړانديز او د اړوندو کړنلارو تصويبول.

۱۶- په اړوندو تقنيني سندونو کې د درج شوو، نورو دندو سرته رسول.

د مؤسسې د علمي شوري غونډې

نولسمه ماده:

(۱) د مؤسسې د علمي شوري عادي غونډې، هره مياشت يوځل دايرېږي. فوق العاده غونډې د اړتيا له مخې د رئيس په تصميم يا د هغې د غړو د ثلث (درييمې) په وړانديز دايريږي.

(۲) د مؤسسې د علمي شوري غونډې، د غړو د دوو ثلثو په حضور سره جوړېږي او تصويبونه يې د حاضرو غړو د رأيو په اکثريت نيول کېږي.

(۳) د مؤسسې د علمي شوري د مصوبې دوه يم ځلي طرح، د هغې د وروستنيو پړاوونو له تېرولو دمخه، د مؤجهو دلايلو د موجوديت پربناء د مؤسسې د علمي شوري د غړو د يوۀ ثلث په وړانديز او د هغې د غړو د رأيو د لږترلږۀ دوو ثلثو په تأييد، صورت موندلای شي.

تفويض برخی از صلاحيت ها به آنها.

۱۵- پيشنهاد طرح و تعديل لوايح و تصويب طرزالعمل های مربوط.

۱۶- انجام ساير وظايف و صلاحيت های مندرج اسناد تقنينی مربوط.

جلسات شورای علمی مؤسسه

مادۀ نزدهم:

(۱) جلسات عادی شورای علمی مؤسسه هر ماه يکبار داير می گردد. جلسات فوق العاده نظر به ضرورت به تصميم رئيس يا پيشنهاد ثلث اعضای آن داير می گردد.

(۲) جلسات شورای علمی مؤسسه با حضور دو ثلث اعضاء داير و تصاويب آن به اکثريت آرای اعضای حاضر اتخاذ می گردد.

(۳)طرح دوبارۀ مصوبۀ شورای علمی مؤسسه ، قبل از طی مراحل نهايی آن، بنابر موجوديت دلايل مؤجه به پيشنهاد يک ثلث اعضای شورای علمی مؤسسه و تائيد حد اقل دو ثلث آرای اعضای آن، صورت گرفته می تواند.

(۴) د مؤسسې د علمي شوري تصويبونه، ددې قانون د حکمونو مطابق، د اجراء وړ او اړوندو مراجعو ته ابلاغېږي.

(۵) د مؤسسې د علمي شورې په غونډو پورې نورې اړوندې چارې، د جلا لايحې په واسطه تنظيمېږي.

د لوړو زده کړو د مؤسسې رئيس او مرستيالان

شلمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو د مؤسسې په سر کې، رئيس دی، رئيس د تحصيلي مؤسسې د علمي او اداري چارو د پرمختيولو مسئول دی او له خپلو اجراآتو څخه د مؤسسې علمي شورې او د لوړو زده کړو وزارت، ته رپوټ ورکوي.

(۲) د لوړو زده کړو د مؤسسې رئيس د اړوندې مؤسسې د استادانو (پوهاند، پوهنوال او پوهندوی) له منځه څخه د لوړو زده کړو د وزير په وړانديز او د جمهور رئيس په منظورۍ د پنځو کلونو مودې له پاره غوره کېږي.

(۳) د لوړو زده کړو دمؤسسې مرستيالان د اتلسمې مادې د ۱ جزء مطابق، د دريو

(۴) تصاويب شورای علمی مؤسسه طبق احکام این قانون قابل اجراء و به مراجع مربوط ابلاغ می گردد.

(۵) سایر امور مربوط به جلسات شورای علمی مؤسسه توسط لایحهٔ جداگانه تنظیم می گردد.

رئیس و معاونان مؤسسهٔ تحصیلات عالی

مادهٔ بیستم:

(۱) در رأس مؤسسهٔ تحصیلات عالی، رئیس قرار دارد. رئیس مسئول پیشبرد امور علمی و اداری مؤسسهٔ تحصیلی بوده و از اجراآت خویش به شورای علمی مؤسسه و وزارت تحصیلات عالی گزارش می دهد.

(۲) رئیس مؤسسهٔ تحصیلات عالی از میان استادان (پوهاند، پوهنوال و پوهندوی) مؤسسهٔ مربوط به پیشنهاد وزیرتحصیلات عالی و منظوری رئیس جمهور برای مدت پنج سال تعیین می گردد.

(۳) معاونان مؤسسهٔ تحصیلات عالی مطابق جزء۱ مادهٔ هجدهم برای مدت

کلونو موده له پاره ټاکل کېږي.

غوروني (انتخابات)

يوويشتمه ماده:

د لوړو زده کړو په مؤسسه کې په غوروونو پورې اړوندې چارې، د تقنيني سند په واسطه تنظيمېږي.

اداري مجلس (غونډه)

دوه ويشتمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو په مؤسسه کې اړوندو چارو ته د لوري ورکولو او پروخت د اجراء په منظور، اداري غونډه فعاليت کوي.

(۲) په اداري غونډې پورې اړوندې چارې، د کړنلارې په واسطه تنظيمېږي.

د پوهنځي تشکيل

درويشتمه ماده:

پوهنځي د رئيس، مرستيال، علمي شوري، ديپارتمنتونو او د علمي او اداري کادر د غړو لرونکی وي.

دپوهنځي رئيس، د پوهنځي د علمي او اداري چارو د پرمخبيولو مسئول دی او له خپلو اجراآتو څخه د پوهنځي علمي

سه سال تعيين می گردند.

انتخابات

مادۀ بيست ويکم:

امور مربوط به انتخابات در مؤسسۀ تحصيلات عالی توسط سندتقنينی تنظيم می گردد.

مجلس اداری

مادۀ بيست و دوم:

(۱) به منظور سمت دهی و اجرای به موقع امور مربوط در مؤسسۀ تحصيلات عالی مجلس اداری فعاليت می نمايد.

(۲) طرز فعاليت مجلس اداری توسط طرزالعمل تنظيم می گردد.

تشکيل پوهنځی

مادۀ بيست وسوم:

پوهنځی دارای رئيس، معاون، شورای علمی، ديپارتمنت ها و اعضای کادرعلمی و اداری می باشد.

رئيس پوهنځی، مسئول پيشبرد امور علمی و اداری پوهنځی بوده و از اجراآت خويش به شورای علمی پوهنځی

شوري او د تحصیلي (زده کړه ییزې) اړوندې مؤسسې رئیس ته رپوټ ورکوي.

د پوهنځي رئیس

څلېریشتمه ماده:

د پوهنځي رئیس د اړوند پوهنځي د استادانو (پوهاند، پوهنوال او پوهندوي) له منځه څخه د لوړو زده کړو وزیر په وړاندیز او د جمهور رئیس په منظورۍ د پنځو کلونو مودې له پاره غوره کېږي.

د پوهنځي مرستیال

پنځه ویشتمه ماده:

د پوهنځي مرستیال، د علمي کادر د غړو له منځه څخه، د رئیس په وړاندیز، د تحصیلي اړوندې مؤسسې د رئیس په تأیید او واکمن مقام په منظورۍ ټاکل کېږي.

د پوهنځي مرستیال، د سپارل شوو دندو په اجراءکې د پوهنځي د رئیس په وړاندې مسئول دی.

د پوهنځي علمي شوري

شپږویشتمه ماده:

د پوهنځي د علمي او څېړنیزو چارو د ښه سمون په منظور، د پوهنځي علمي شوري

و رئیس مؤسسهٔ تحصیلی مربوط گزارش می دهد.

رئیس پوهنځی

مادهٔ بیست و چهارم:

رئیس پوهنځی از میان استادان (پوهاند، پوهنوال و پوهندوی) پوهنځی مربوط به پیشنهاد وزیر تحصیلات عالی و منظوری رئیس جمهور برای مدت پنج سال تعیین می گردد.

معاون پوهنځی

مادهٔ بیست و پنجم:

معاون پوهنځی از میان اعضای کادرعلمی پوهنځی به پیشنهاد رئیس، تائید رئیس مؤسسهٔ تحصیلی مربوط و منظوری مقام ذیصلاح تعیین می گردد.

معاون پوهنځی در اجرای امور محوله نزد رئیس پوهنځی مسئول می باشد.

شورای علمی پوهنځی

مادهٔ بیست وششم:

به منظور انسجام بهتر امور علمی و تحقیقی پوهنځی، شورای علمی پوهنځی

جوړيږي.

د پوهنځي د علمي شوري ترکيب

اووه ويشتمه ماده:

د پوهنځي علمي شوري له لاندې غــړو څخه جوړه ده:

۱- د پوهنځي رئيس، د رئيس په توګه.

۲- د پوهنځي مرستيال، د غړي په توګه.

۳- د ديپارتمنتونو آمران، د غــړو پــه توګه.

۴- د آزادو، سري او مستقيمو غوررونو له لارې، د هر ديپارتمنت دعلمي کادر له غړو څخه دوه تنه د غړو په توګه، په هغهٔ صورت کې چې د ديپارتمنتونو شمېر پنځه يا له هغو څخه لږوي، پرته له دې له هر ديپارتمنـــــت څخـــــه يـــــو تـــــن، د غړي په توګه.

۵- د پوهنځي د علمي شوري منشي، د علمي شوري د غړو له منځه غوره کېږي.

د پوهنځي د علمي شوري دندې او واکونه

اته ويشتمه ماده:

(۱) د پوهنځي علمي شوري د لانــدې

ايجاد می گردد.

ترکيب شورای علمی پوهنځی

مادهٔ بيست وهفتم:

شورای علمی پوهنځی متشکل از اعضای ذيل می باشد:

۱- رئيس پوهنځی به حيث رئيس.

۲- معاون پوهنځی به حيث عضو.

۳- آمران ديپارتمنت هـــا بـــه حيـــث اعضاء.

۴- دو نفر از اعضای کـــادر علمـــی هر ديپارتمنـــت از طريـــق انتخابـــات آزاد، ســـری و مســـتقيم بـــه حيـــث اعضـــاء در صـــورتی کـــه تعـــداد ديپارتمنت ها پنج و يا کمتر از آن باشد، در غير آن از هر ديپارتمنت يک نفـــر به حيث عضو.

۵- منشی شورای علمی پوهنځی از ميان اعضای شورای علمی انتخاب می گردد.

وظايف و صلاحيت های شـــورای علمی پوهنځی

مادهٔ بيست و هشتم:

(۱) شورای علمی پوهنځی دارای وظـــايف و

دندو او واکونو لړونکې ده:

۱- د اکادمیک تشکیل طرح او ترتیب.

۲- د پلانونو او د درسي برنامو او څېړنیزو پروژو، طرح.

۳- د علمي کادر د غړو د علمي رتبو او علمي ترفیع د تثبیت، وړاندیز.

۴- د علمي کادر د غړو د تقرر او انفکاک، وړاندیز.

۵- د دیپارتمنتونو د تأسیس، پراختیا، تجزیې، الحاق او ادغام، وړاندیز.

۶- د کورنیو (داخلي) اختصاصي کمیتو ټاکل.

۷- د هر سمستر په آخر کې، د دیپارتمنتونو د اکادمیکو فعالیتونو، ارزونه.

۸- له کورنیو او بهرنیو علمي مؤسسو سره د اړیکیو، د رامنځته کولو وړاندیز.

۹- د تحصیلي بورسونو، زده کړه ییزو برنامو او علمي او څېړنیزو محفلونو د کاندیدانو دتشخیص په منظور، د کمیتې ټاکل.

۱۰- د کورنیو کړنلارو طرح او تصویب.

۱۱- د اړوندو تقنیني سندونو د حکمونو

صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- طرح و ترتیب تشکیل اکادمیک.

۲- طرح پلان ها و برنامه های درسی و پروژه های تحقیقی.

۳- پیشنهاد تثبیت رتب علمی و ترفیع علمی اعضای کادرعلمی.

۴- پیشنهاد تقرر و انفکاک اعضای کادرعلمی.

۵- پیشنهاد تأسیس، توسعه، تجزیه، الحاق و ادغام یا الغای دیپارتمنت ها.

۶- تعیین کمیته های اختصاصی داخلی.

۷- ارزیابی فعالیت های اکادمیک دیپارتمنت ها در اخیر هر سمستر.

۸- پیشنهاد ایجاد روابط با مؤسسات علمی داخلی و خارجی.

۹- تعیین کمیته به منظور تشخیص کاندیدان بورس های تحصیلی، برنامه های آموزشی و محافل علمی و تحقیقی.

۱۰- طرح و تصویب طرزالعمل های داخلی.

۱۱- انجام سایر وظایف محوله،

مطابق، د نورو سپارل شوو دندو سـرته رسول.

(۲) د پوهنځي علمي شوري کولای شي خپل ځيني واکونه، اختصاصي کميټو تـه ولېږدوي.

(۳) د پوهنځي د علمي شوري تصويبونه، د تحصيلي اړونديې مؤسسې د رئيس لـه تأييد وروسته، د قانون د حکمونو مطابق، تطبيقېږي.

دېپارتمنت

نهه ويشتمه ماده:

(۱) ديپارتمنت، د آمر او د علمي کادر د غړو لرونکی دی، د ديپارتمنت آمـر، د علمي کادر د غړو له منځه څخـه چـې لږترلږه د پوهندوی د علمي رتبې لرونکی وي، په آزاده، سري او مستقيمه توګه د دريو کلونو موديې له پاره غوره کېږي او يوازې د يوې بلې دورې له پاره کانديـد کېدای شي.

(۲) که چېرې لږترلـږه د پوهنـدوی د علمي رتبې لرونکی غړی په ديپارتمنـت کې موجود نه وي، د ديپارتمنت مرستيال په ترتيب سره د اسـتاد د مرسـتيالانو

طبـق احکـام اسـناد تقنينـی مربوطه.

(۲) شورای علمی پوهنځی می توانـد برخی ازصلاحيت های خود را به کميته های اخـتصاصی انتقال دهد.

(۳) تصاويب شورای علمی پوهنځی بعد از تائيـد رئـيس مؤسسـۀ تحصـيلی مربوط، طبق احکـام قـانون تطبيـق می گردد.

ديپارتمنت

مادۀ بيست ونهم:

(۱) ديپارتمنت، دارای آمر و اعضـای کادرعلمی می باشد. آمر ديپارتمنت از ميان اعضای کادرعلمی که دارای رتبۀ علمی حداقل پوهندوی باشد، به صورت آزاد، سری و مستقيم برای مدت سـه سال انتخاب می گردد و صرف بـرای يـک دورۀ ديگـر کانديـد شـده می تواند.

(۲) هرگاه عضو کـادرعلمی حـداقل دارای رتبۀ علمی پوهندوی در ديپارتمنت موجود نباشد، آمر ديپارتمنت به ترتيب از جملۀ معاونان استاد (اسيسـتانت هـا)

(اسیستانتانو) له جملې څخه غوره کېږي.

د دیپارتمنت دندې او واکونه

دېرشمه ماده:

دیپارتمنت د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی:

۱- د زده کړه ییزو، تطبیقاتو، زده کړه ییزو پروژو، ستاژ، پای لیکونو (مونوګرافونو، د ډیپلوم د پروژو، سیمینارونو او تېزسونو) او د محصلینو د کنفرانسونو د چارو پرمخبیول.

۲- د علمي- څېړنیزو چارو پرمخبیول او تنظیم او د خدمتونو وړاندې کول.

۳- د زده کړه ییزو پلانونو او برنامو ترتیب او کنترول.

۴- د پوهې د سطح او تحصیلي سوېې د لوړولو د زمینې، برابرول.

۵- د تحصیلي بورسونو، زده کړییزو برنامو او د دیپاتمنت د علمي کادر د غړو د علمي او څېړنیزو محفلونو دمستحقو کاندیدانو معرفي.

۶- د علمي کادر د غړو د آثارو او هغو آثارو ارزونه چې له نورو مراجعو څخه دیپارتمنت ته محول کېږي.

انتخاب می گردد.

وظایف و صلاحیت های دیپارتمنت

مادۀ سی ام:

دیپارتمنت دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- پیشبرد امور آموزشی، تطبیقات، پروژه های آموزشی، ستاژ، پایان نامه ها (مونوگراف ها، پروژه های دیپلوم، سیمینارها و تیزس ها) و کنفرانس های محصلان.

۲- پیشبرد و تنظیم امور علمی- تحقیقی و عرضه خدمات.

۳- ترتیب و کنترول پلان ها و برنامه های آموزشی.

۴- فراهم نمودن زمینۀ ارتقای سطح دانش و سویۀ تحصیلی.

۵- معرفی کاندیدان مستحق بورس های تحصیلی، برنامه های آموزشی و محافل علمی و تحقیقی اعضای کادرعلمی دیپارتمنت.

۶- ارزیابی آثار علمی اعضای کادرعلمی و آثاری که از سایر مراجع به دیپارتمنت محول می گردد.

۷- په اړونـــدو برخـــوکې د علمـــي- څېړنیزو اړتیاوو تشخیص او د لنډ مهالو او اوږدمهالو برنامو رامنځته کول.

۸- د علمي کادر د بستونو د غـــړو د علمي ترفیع، د علمي رتبو د تثبیت، تقرر او انفکاک وړاندیز.

د تحصیلي سندونو د ورکړې مرجع

یودېرشمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو مؤسسه، په ملکي برخه کې د لیسانس، ماستری او دکتورا د تحصیلي سندونو د ورکړې یوازنۍ مرجع ده.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج د تحصیلي سندونو د ورکړې شـــرایط، د تقنیني سند په واسطه تنظیمېږي.

د تحصیلي سندونو ارزونه

دوه دېرشمه ماده:

(۱) له هېواد څخه د بهر تحصیلي سندونو ارزونه او د هغو د معادلـــت تثبیـــت، د تحصیلي ســـندونو د ارزونـــې د عـــالي کمېسیون واک دی چې د لوړو زده کړو د وزارت په چوکاټ کې فعالیت کوي.

(۲) د تحصیلي ســـندونو د ارزونـــې، د

۷- تشخیص نیازهای علمی – تحقیقی در رشته های مربوط و ایجاد برنامه های کوتاه مدت و دراز مدت.

۸- پیشنهاد ترفیـــع علمـــی، تثبیـــت رتب علمی، تقرر و انفکاک اعضـــای بست های کادر علمی.

مرجع اعطای اسناد تحصیلی

مادهٔ سی ویکم:

(۱) مؤسسهٔ تحصیلات عـــالی یگانـــه مرجع ذیصلاح اعطای اسناد تحصـــیلی لیسانس، ماستری و دکتورا در بخـــش ملکی می باشد.

(۲) شرایط اعطای اســـناد تحصـــیلی مندرج فقرهٔ (۱) این ماده، توسط ســـند تقنینی تنظیم می گردد.

ارزیابی اسناد تحصیلی

مادهٔ سی ودوم:

(۱)ارزیابی اســـناد تحصـــیلی خـــارج ازکشـــور و تثبیـــت معادلـــت آن از صلاحیت کمیسیون عالی ارزیابی اسناد تحصیلی است که در چوکـــات وزارت تحصیلات عالی فعالیت می نماید.

(۲) طرز ارزیابی اسناد تحصیلی، تثبیت

معادلت د تثبیت ډول او د کمېسیون واک، په جلا مقرره کې تنظیمېږي.

د لوړو زده کړو د مؤسسې خوندیتوب (مصئونیت)

دوه دېرشمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو مؤسسه، هغه علمي کانون دی چې مبرمې ټاکلې دندې په غاړه لري او له هر ډول سیاسی، مذهبي، قومي، سمتي او ژبنیو فعالیتونو څخه خوندي ده.

(۲) د لوړو زده کړو د مؤسسې هېڅ کارکوونکی، له جملې علمي او اداري کادر غړي، نشي کولای، د تدریس، علمي اداري فعالیتونو او کاري روابطو له لارې، د خپلو ډله ییزو او سیاسي موخو په منظور، نفوذ او بهره برداري (ګټه اخیستنه) وکړي.

(۳) هېڅ دولتي او نا دولتي ارګان نشي کولای، د لوړو زده کړو د وزارت او مؤسسې په علمي او اکادمیکو چارو کې لاس وهنه وکړي.

(۴) ددې مادې په (۱، ۲ او ۳) فقرو کې له درج شوو حکمونو څخه سرغړوونکی،

معادلت و صلاحیت کمیسیون در مقررهٔ جداگانه تنظیم می گردد.

مصئونیت مؤسسهٔ تحصیلات عالی

مادهٔ سی وسوم:

(۱) مؤسسهٔ تحصیلات عالی، کانون علمی است که وظایف مبرم معین را به دوش داشته و از هر گونه فعالیت های سیاسی، مذهبی، قومی، سمتی و زبانی مصئون می باشد.

(۲) هیچ کارکن مؤسسهٔ تحصیلات عالی اعم از اعضای کادرعلمی و اداری نمی تواند به منظور اهداف گروهی و سیاسی خویش از طریق تدریس، فعالیت های علمی، اداری و روابط کاری نفوذ و بهره برداری نماید.

(۳) هیچ ارگان دولتی و غیردولتی نمی تواند در امور علمی و اکادمیک وزارت و مؤسسهٔ تحصیلات عالی مداخله نماید.

(۴) متخلف از احکام مندرج فقره های (۱،۲ و ۳) این ماده مورد تعقیب عدلی

تر عدلي تعقيب لاندې نيول کېږي.

څلورم فصل

د لوړولو زده کړو د مؤسسو د اکاډميکو بستونو د علمي کادر غړي

د علمي کادر د غړو علمي رتبې

څلور دېرشمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي، د لاندې علمي رتبو لرونکي دي:

الف- د استاد مرستيال (اسيستانت):

۱- پوهنيار (Teaching Assistant).

۲- پوهنمل (Senior Teaching Assistant).

ب- استاد:

۱- پوهندوی (Assistant Professor).

۲- پوهنوال(Associate Professor).

۳- پوهاند (Professor).

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج علمي رتبې، د لوړو زده کړو په مؤسسه پورې، منحصرې دي.

د علمي کادر معاش

پنځه دېرشمه ماده:

د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر

قرار می گیرد.

فصل چهارم

اعضای کادرعلمی بست های اکادمیک مؤسسات تحصیلات عالی

رتب علمی اعضای کادرعلمی

مادۀ سی وچهارم:

(۱) اعضای کادرعلمی دارای رتب علمی ذیل می باشند:

الف- معاون استاد (اسیستانت):

۱- پوهنیار (Teaching Assistant).

۲- پوهنمل(Senior Teaching Assistant).

ب: استاد:

۱- پوهندوی (Assistant Professor).

۲- پوهنوال(Associate Professor).

۳- پوهاند (Professor).

(۲) رتب علمی مندرج فقرۀ (۱) این ماده، منحصر به مؤسسۀ تحصیلات عالی است.

معاش اعضای کادرعلمی

مادۀ سی وپنجم:

معاش اعضای کادرعلمی مؤسسۀ

د غړو معاش، پــه جــلا مقــرره کــې تنظيمېږي.

د علمي کــادر د غـــړو دنـــدې او واکونه

شپږ دېرشمه ماده:

د علمي کادر غړي د لانـــدې دنـــدو او واکونو لرونکي دي:

(۱) د استاد د مرســـتيال (اسيســـتانت) دندې او واکونه:

۱- د استاد تر نظر لاندې په تدريس کې ګډون.

۲- د تطبيقاتو، تمرينونو او عملي کارونو د اجراء، لارښوونه.

۳- د مونوګرافونو، د ډيپلوم د پــروژو، سيمينارونو او د پوهنيـــار او پوهنمـــل د علمي رتبو لرونکو علمي کادر د غړو په واسطه، د علمي کنفرانسونو په برابرولو کې د محصلينو لارښوونه.

۴- په کميټو کې فعاله (کارنده) ګډون، په اکـــادميکو چـــارو او د پـــوهنځي او اړوندې تحصيلي مؤسسې د خـــدماتو د وړاندې کولو په چارو کې برخه اخيستنه.

۵- په هغو موضوعګانو کې چې د رهنما

تحصيلات عالی در مقررهٔ جداگانه تنظيم می گردد.

وظايف و صلاحيت های اعضـــای کادرعلمی

مادهٔ سی وششم:

اعضای کـــادرعلمی دارای وظـــايف و صلاحيت های ذيل می باشند:

(۱) وظايف و صلاحيت های معـــاون استاد (اسيستانت):

۱- اشتراک در تـــدريس زيـــر نظـــر استاد.

۲- رهنمايی تطبيقـــات، تمرينـــات و اجرای کار های عملی.

۳- رهنمـــايی محصـــلان در تهيـــهٔ مونوگراف ها، پروژه هـــای ديپلـــوم، سيمينارها و کنفرانس های علمی توسط اعضای کادرعلمی دارای رتب علمـــی پوهنيار و پوهنمل.

۴- اشتراک فـــعال در کميته ها، سهم گيری در امور اکادميک و امور عرضهٔ خدمات پوهنځی و مؤسسهٔ تحصـــيلی مربوط.

۵- اجـــرای تحقيقـــات علمـــی در

استاد له خوا ټاکل شوې او د دیپارتمنت، پوهنځي یا اړوندې تحصیلي مؤسسې د تأیید وړ ګرځېدلي وي، د علمي څېړنو اجراء.

٦- په اړونده رشته کې د پوهې د سطح لوړول.

٧- د عالي سلوک لرل او په اکادمیک چاپېریال کې د منل شوو ارزښتونو پربنسټ د نېکو اړیکو ټینګول.

٨- د اړوندې لایحې مطابق د نورو سپارل شوو دندو سرته رسول.

(٢) د استاد دندې او واکونه:

١- د اسیستانتانو په زده کړه او څېړنه کې لارښوونه، د محصلینو تدریس او د کار ارزونه.

٢- د علمي کادر د غړو د علمي آثارو په هکله ارزونه او د نظر ورکړه.

٣- په کمیټو کې فعال ګډون او د دیپارتمنتونو، پوهنځیو او اړوندې تحصیلي مؤسسې په اکادمیکو چارو او د خدمتونو په وړاندې کولو کې برخه اخیستنه.

۴- د درسي موادو (درسي، ممد درسي کتابونه، لکچر، لکچرنوټونه او د درسي

موضوعاتی که از طرف استاد رهنما تعیین و مورد تائید دیپارتمنت، پوهنځی یا مؤسسهٔ تحصیلی مربوط قرار گرفته باشد.

٦- ارتقای سطح دانش در رشتهٔ مربوط.

٧- داشتن سلوک عالی و تأمین روابط حسنه بر مبنای ارزش های پذیرفته شده در محیط اکادمیک.

٨- انجام سایر وظایف محوله طبق لایحهٔ مربوط.

(٢) وظایف و صلاحیت های استاد:

١- رهنمایی در آموزش و تحقیق اسیستانت ها، تدریس وارزیابی کار محصلان.

٢- ارزیابی و ابراز نظر در مورد آثار علمی اعضای کادرعلمی.

٣- اشتراک فعال در کمیته ها و سهم گیری در امور اکادمیک و عرضهٔ خدمات دیپارتمنت ها، پوهنځی ها و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط.

۴- تهیه و ترتیب مواد درسی (کتب درسی، ممد درسی، لکچر،

جزوې د اړتيا وړ نور مواد) برابرول او ترتيب.

۵- په هغو موضوعګانو کې چې د ديپارتمنت، پوهنځي يا اړوندې تحصيلي مؤسسې له خوا هغهٔ ته سپارل کيږي، د علمي څېړنو او تأليفاتو اجراء.

٦- په اړونده تحصيلي مؤسسه کې د تحصيلي کيفيت په ښه والي او لوړولو کې فعال ګډون.

۷- د عالي سلوک لرل او په اکاديمیک چاپيريال کې د منل شوو ارزښتونو پربنسټ د نېکو اړيکو تأمين.

۸- د سپارل شوو دندو په ساحه کې، ددې قانون، مقرراتو او نورو نافذو تقنيني سندونو د حکمونو رعايت او تطبيقول.

(۳) د پوهاند د علمي رتبې لرونکی استاد، ددې مادې په (۲) فقره کې پر درج شوو دندو او واکونو سربېره، د دوو علمي کنفرانسونوپه ورکولو يا په کال کې د دوو علمي مقالو په خپرولو مکلف دی.

د پوهنيار د منلو شرايط

اووه دېرشمه ماده:

هغه شخص د پوهنيار په توګه منل کيږي

لکچرنوت و ساير مواد نياز جزوهٔ درسی).

۵- اجرای تحقيقات و تأليفات علمی در موضوعاتی که از طرف ديپارتمنت، پوهنځی يا مؤسسهٔ تحصيلی مربوط به وی سپرده می شود.

٦- اشتراک فعال در بهبود و ارتقای کيفيت تحصيل در مؤسسهٔ تحصيلی مربوط.

۷- داشتن سلوک عالی و تأمين روابط حسنه بر مبنای ارزش های پذيرفته شده در محيط اکاديمیک.

۸- رعايت و تطبيق احکام اين قانون، مقررات و ساير اسناد تقنينی نافذ در ساحهٔ وظايف محوله.

(۳) استاد دارای رتبهٔ علمی پوهاند علاوه بر وظايف و صلاحيت های مندرج فقرهٔ (۲) اين ماده، مکلف به ايراد دو کنفرانس علمی يا به نشر دو مقالهٔ علمی در سال می باشد.

شرايط پذيرش پوهنيار

مادهٔ سی و هفتم:

شخصی به حيث پوهنيار پذيرفته می شود که واجد

چې د لاندې شرايطو لرونکی وي:

۱- د لوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامې څخه د ماسترۍ د تحصيلي سند لرل.

۲- له هېواده بهر د لوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامې څخه د (MD ،PharmD) او (DVM) تحصيلي سند هغه وخت منل کېږي چې نوموړې مؤسسه په اړوند هېواد کې د رسمي اعتبار لرونکې وي.

۳- له پنځه دېرش (۳۵) کلونو څخه د سن نه تجاوز.

۴- له بين المللي ژبو څخه په يوې کې له معتبرې ازموينې څخه د برياليتوب د سند وړاندې کول.

۵- د اړوندې لايحې مطابق، د شاملېدو د ازموينې بريالي تېرول.

۶- د اړوندې لايحې مطابق، د استادانو او ژورې هيئت په محضر کې د علمي کنفرانس بريالي وړاندې کول.

۷- د تحصيل د دورې د نومرو د اوسط، لږ ترلږه اتيا (۸۰) سلنې لرل او د تحصيل په دوران کې د ناکامۍ نه لرل. له هېواد

شرايط ذيل با شد:

۱- داشتن سند تحصيلی ماستری از برنامۀ حضوری مؤسسۀ تحصيلات عالی.

۲- سند تحصيلی (MD, PharmD) و (DVM) از برنامۀ حضوری مؤسسۀ تحصيلات عالی خصوصی خارج از کشور زمانی پذيرفته می شود که مؤسسۀ مذکور دارای اعتبار رسمی در کشور مربوط باشد.

۳- عدم تجاوز سن ازسی و پنج(۳۵) سال.

۴- ارايۀ سند مؤفقيت از امتحان معتبر در يکی از زبان های بين المللی.

۵- سپری نمودن مؤفقانۀ امتحان شمول طبق لايحۀ مربوط.

۶- ارايۀ مؤفقانه کنفرانس علمی درمحضر استادان و هيئت ژوری طبق لايحۀ مربوط.

۷- داشتن حداقل هشتاد(۸۰)فيصد اوسط نمرات دورۀ تحصيل و نداشتن ناکامی در دورۀ تحصيل در داخل کشور

څخه د بهر پوهنتونونو د فارغینو له پاره، دنومرو د ټاکلې شوې سلنې د نه بشپړتیا په صورت کې، د دواطلب د نومرو اوسط باید، د اړوند هېواد په معیار، د منځنۍ درجې (Grade B) لرونکې وي.

۸- اخلاقي جرمونو او په جنایت نه محکومیت.

۹- د جسماني او رواني صحت او سلامت، لرل.

۱۰- په نورو ادارو او مراجعو کې نه بوختیا.

د پوهنمل د منلو شرایط

اته دېرشمه ماده:

هغه شخص د پوهنمل په توګه منل کېدای شي چې د لاندې شرایطو لرونکی وي:

۱- د لوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامې څخه، د دکتورا (PHD) د تحصیلي سند لرل.

۲- له هېواده بهر د خصوصي تحصیلي مؤسسې د حضوري دکتورا (PHD) تحصیلي سند، هغه وخت منل کېدای شي چې نوموړې مؤسسه په اړوند هېواد کې د

و برای فارغان پوهنتون های خارج از کشور، در صورت عدم تکمیل فیصدی تعیین شدهٔ نمرات، اوسط نمرات داوطلب باید به معیار کشور مربوط، حایز درجهٔ متوسط (Grade B) یا بالاتر از آن باشد.

۸- عدم محکومیت به جرایم اخلاقی و جنایت.

۹- داشتن صحت و سلامت جسمانی و روانی.

۱۰- نداشتن مصروفیت در سایر ادارات و مراجع.

شرایط پذیرش پوهنمل

مادهٔ سی و هشتم:

شخصی به حیث پوهنمل پذیرفته می شود که واجد شرایط ذیل باشد:

۱- داشتن سند تحصیلی دکتورا (PHD) از برنامهٔ حضوری مؤسسهٔ تحصیلات عالی.

۲- سند تحصیلی دکتورا (PHD) حضوری مؤسسهٔ تحصیلی خصوصی خارج از کشور زمانی پذیرفته می شود که مؤسسهٔ مذکور دارای اعتبار رسمی

رسمي اعتبار لرونکې وي.

۳- له بين المللي معتبرو ژبو څخه پر يوې باندې بشپړ تسلط او يا له نوموړو ژبو څخه په يوې کې د بريالۍ ازموينې تېرول.

۴- له څلوېښت (۴۰) کلني سن څخه نه تجاوز.

۵- د اړوندې لايحې مطابق، د استادانو او ژوري هيئت په محضر کې د علمي کنفرانس بريالي وړاندې کول.

۶- د داوطلبانو د تعدد په صورت کې، رقابتي ازموينه، اخيستل کېږي.

۷- په اخلاقي جرمونو او جنايت نه محکوميت.

۸- د جسماني او رواني صحت او سلامت لرل.

۹- په نورو ادارو او مراجعو کې نه بوختيا.

د علمي کادر دغړي مقررېدل

نهه دېرشمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړی، د لاندې مراتبو په رعايتولو سره مقررېږي:

۱- د ديپارتمنت په تشکيل کې د بست

در کشور مربوط باشد.

۳- تسلط کامل بر يکی از زبان های معتبر بين المللی و يا سپری نمودن مؤفقانۀ امتحان در يکی از زبان های مذکور.

۴- عدم تجاوز سن از چهل(۴۰) سال.

۵- ارايۀ مؤفقانۀ کنفرانس علمی در محضر استادان وهيئت ژوری، طبق لايحۀ مربوط.

۶- در صورت تعدد داوطلبان، امتحان رقابتی اخذ می گردد.

۷- عدم محکوميت به جرايم اخلاقی و جنايت.

۸- داشتن صحت و سلامت جسمانی و روانی.

۹- نداشتن مصروفيت در ساير ادارات و مراجع.

تقرر عضو کادرعلمی

مادۀ سی ونهم:

(۱) عضوکادرعلمی با رعايت مراتب ذيل مقرر می شود:

۱- موجوديت بست درتشکيل

موجوديت.
۲- د دیپارتمنت په واسطه د مقررېدو د سندونو بشپړول او تصویب.
۳- د پوهنځي د علمي شورۍ او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي شورۍ تأیید.
۴- د لوړو زده کړو د وزیر منظوري.
(۲) د علمي کادر هغه غړي چې له هېواده بهر د لوړو زده کړو په مؤسسه کې په تدریس بوخت وي، د لوړو زده کړو مؤسسې ته د مراجعې په صورت کې، د اووه دېرشمې مادې په ۳ جزء او د اته دېرشمې مادې په ۴ جزء کې د درج شوي سن له په پام کې نیولو پرته په عین رتبه مقررېدای شي.
(۳) په یوه دیپارتمنت کې، د یوې کورنۍ له غړو څخه دوتنه په علمي کادر کې، نه شي مقررېدای.

د علمي آثارو محاسبه او د خدمت موده

څلوېښتمه ماده:

هغه اشخاص چې د ماسترۍ یا دکتورا د سند په لرلو سربېره، له هېواد څخه بهر په تحصیلي مؤسسه کې د علمي- څېړنیزو

دیپارتمنت.
۲- تکمیل و تصویب اسناد تقرر توسط دیپارتمنت.
۳- تائید شورای علمی پوهنځی و شورای علمی مؤسسهٔ تحصیلات عالی.
۴- منظوری وزیر تحصیلات عالی.
(۲) اعضای کادرعلمی که در مؤسسهٔ تحصیلات عالی خارج از کشور مصروف تدریس بوده در صورت مراجعه به مؤسسهٔ تحصیلات عالی بدون در نظرداشت سن مندرج جزء ۳ مادهٔ سی وهفتم و جزء ۴ مادهٔ سی و هشتم این قانون به عین رتبه مقرر شده می تواند.
(۳) در یک دیپارتمنت، دو تن از اعضای یک خانواده در کادرعلمی مقرر شده نمی تواند.

محاسبهٔ آثار علمی و مدت خدمت

مادهٔ چهلم:

اشخاصی که برعلاوهٔ داشتن سند ماستری یا دکتورا دارای آثار علمی- تحقیقی و تدریسی در

او تدريسي علمي آثارو لرونكـــي وي، د هغوی رتبې د هغو علمي آثارو د شمېر په تناسب چې ددې قانون مطابق، د علمـــي كادر د غړو له علمي رتبو څخه د يوې د لرلو له شرايطو سره مطابقـــت وكـــړي، تثبيتېږي.

د علمي رتبو تثبيت

يوڅلوېښتمه ماده:

د پوهيالي او پوهنيار د علمي رتبو لرونكي د علمي كادر غړي چې د ماســـترۍ او دكتورا تحصيلي درجو ته رسېږي او يادې شوې تحصيلي درجې، د هغو د مقررېدو پر وخت، د استفادې وړ ګرځېدلې نـــه وي، د هغو علمي رتبې په لاندې توګـــه تثبتېږي:

۱- د علمي كادر هغه شمېر غړي چې د ماسترۍ تحصيلي درجې ته لـــه رســـېدو دمخه، پوهيالي وي، د پوهنيار په علمـــي رتبه تثبيت رتبه كېږي. په هغهٔ صورت كې چې ماستري پرته له تېزس څخـــه وي، د علمي كادر غړی، د ديپارتمنت د پرېكړې او د پوهنځي د علمي شـــوري د تأييـــد پربنسټ، په هغې موضوع كـــې چـــې د

مؤسسهٔ تحصيلی خارج از كشور باشند، رتب علمی آنها متناسب به تعداد آثـــار علمی كه طبق اين قانون بـــا شـــرايط احراز يكی از رتـــب علمـــی اعضـــای كادرعلمی مطابقـــت نمايـــد، تثبيـــت می شود.

تثبيت رتب علمی

مادهٔ چهل ويكم:

اعضای كادرعلمی دارای رتب علمـــی پوهيالی و پوهنيار كه به درجـــه هـــای تحصيلی ماســـتری و دكتـــورا نايـــل می شوند و درجه های تحصيلی ياد شده در زمان تقرر آنها مورد استفاده قـــرار نگرفته، رتب علمی آنها قرار ذيل تثبيت می گردد:

۱- آنعده اعضای كادرعلمی كه قبل از رسيدن به درجهٔ تحصـــيلی ماســـتری، پوهيالی باشند به رتبهٔ علمـــی پوهنيـــار تثبيت رتبه می گردند. در صورتی كـــه ماســـتری بـــدون تيـــزس باشـــد، عضوكادرعلمی مكلف به ايراد كنفرانس علمی در رشتهٔ تحصيلی به اساس فيصلهٔ ديپارتمنت و تائيـــد شـــورای علمـــی

ژوري هيئت په واسطه، مثبته و ارزول شي په تحصيلي رشته کې د علمي کنفرانس په ورکولو مکلف دی.

۲- د علمي کادر هغه شمېر غړي چې د دکتورا تحصيلي درجې ته له رسېدو دمخه پوهيالي يا پوهنيار وي، د پوهنمل په علمي رتبه، تثبيت رتبه کېږي. په هغهٔ صورت کې چې ماستري يا دکتورا پرته له تېزس څخه وي، د علمي کادر غړي، د ديپارتمنت د پرېکړې او د پوهنځي د علمي شوري د تأييد پربنسټ په هغو موضوعگانو کې چې د ژوري هيئت له خوا مثبتې وارزول شي، په تحصيلي رشته کې د دوو کنفرانسونو په ورکولو مکلف دی.

۳- که چېرې پوهنيار د لېسانس د تحصيلي درجې لرونکي وي، د هغهٔ د ماستری-تېزس د اصلي اثر په توګه د نورو شرايطو د بشپړتيا په صورت کې، د پوهنمل په علمي رتبه او د هغهٔ د دوکتورا تېزس د اصلي اثر د نورو شرايطو د بشپړتيا په صورت کې، د پوهندوی په رتبه د محاسبې وړ دي.

پوهنځی در موضوعی که توسط هيئت ژوری مثبت ارزيابی شود، می باشد.

۲- آنعده اعضای کادرعلمی که قبل از رسيدن به درجهٔ تحصيلی دکتورا، پوهيالی يا پوهنيار باشند به رتبهٔ علمی پوهنمل تثبيت رتبه می گردند. درصورتی که ماستری يا دکتورا بدون تيزس باشد، عضو کادرعلمی مکلف به ايراد دو کنفرانس علمی در رشتهٔ تحصيلی ياد شده به اساس فيصلهٔ ديپارتمنت و تائيد شورای علمی پوهنځی در موضوعاتی که از جانب هيئت ژوری مثبت ارزيابی شود، می باشد.

۳- هرگاه پوهنيار دارای درجهٔ تحصيلی ليسانس باشد، تيزس ماستری وی در صورت تکميل ساير شرايط به حيث اثر اصلی به رتبهٔ علمی پوهنمل و تيزس دکتورای وی در صورت تکميل ساير شرايط منحيث اثر اصلی به رتبهٔ پوهندوی قابل محاسبه می باشد.

۴- دعلمـــي كـــادر د غـــړو تېـــزس چې ددې مادې د (۱ او۲) اجزاوو مطابق دعلمي رتبو تثبيت ته رسېږي، په علمـــي ترفيعاتو کې د اصلي اثر پـــه توګـــه د محاسبې وړ نه دي.

۵- د ماسترۍ او دکتورا دوه یم تېزس، په علمي ترفيعاتو کې يوازې د فرعي اثر په توګه د محاسبې وړ دی.

د اکادميکو بستونو پېشبيني

دوه څلوېښتمه ماده:

(۱) د هرې تحصيلي مؤسسې له پـــاره اکادميک بستونه، د څېړنيز (نظـــري او عملي) تدريس د حجم او په عادي برخه کې د موجود علمي کادر د غړو د شمېر او په کلنۍ پرمختيايي برخه کې نوو علمي خدمتونو ته د اړتيا په تناسب، پېشـــبيني کېږي.

(۲) په اکادميک تشکيل کې، په عـــادي توګه هر استاد ته، لږ ترلږهٔ د استاد يـــو مرستيال په پام کې نيول کېږي.

(۳) په هر ديپارتمنت کـــې د اړتيـــا وړ بستونو پېشبيني، د درسي مکلفيتونـــو، د علمي څېړنو د اجراء، نوي کادر تـــه د

۴- تيزس اعضای کادرعلمی کـــه بـــه تثبيت رتب علمی طبق اجزای (۱و۲) اين ماده نايل مـــی شـــوند، منحيـــث اثر اصلی در ترفيعـــات علمـــی قابـــل محاسبه نمی باشد.

۵- تيزس دومی ماســـتری و دکتـــورا صرف منحيث اثر فرعی در ترفيعـــات علمی قابل محاسبه می باشد.

پيشبينی بست های اکادميک

مادهٔ چهل ودوم:

(۱) بست های اکادميک بـــرای هـــر مؤسسهٔ تحصيلی متناسب بـــه حجـــم تدريس (نظری و عملی)، تحقيقـــاتی و تعداد اعضای کـــادرعلمی موجـــود در بخش عادی و نياز به خدمات عرصـــه های جديد علمی در بخـــش انکشـــافی سالانه پيشبينی می شود.

(۲) در تشکيل اکادميک برای هر استاد طور عادی، حد اقل يک معاون استاد در نظر گرفته می شود.

(۳) پيشبينی بست های مورد نياز در هر ديپارتمنت به اســـاس مکلفيـــت هـــای درسی، اجرای تحقيقات علمی، نياز به

اړتیا او د دیپارتمنت د نورو اکـــادمیکو مکلفیتونو پربنسټ صورت مومي.

په دولتي اداري بستونو کې مقررېدل

دري څلویښتمه ماده:

(۱) استادان (پوهندوي، پوهــنوال، او پوهاند) چې د واکمنو مقاماتو د لزوم دید پر بناء په دولتي اداري بســتونو کــې مقررېږي، په هغهٔ صورت کــې د هغــو اکادمیک بست ساتلی وي چې لږ ترلږهٔ په اوونۍ کې څلور ساعته تدریس وکړي او د دیپارتمنت په غونډو کــې ګـډون وکړي.

(۲) که چېرې د علمي کادر غــړی لــه دندې څخه قطع علاقه وکړي، د دمخــه (پخوانۍ) علمي رتبې په ساتلو سره پــه اکادمیک بست کې د هغهٔ بیا مقررېدل، د اکادمیک بست د اړتیا او موجودیت پــه صورت کې یوازې د یوهٔ ځل لــه پــاره صورت موندلای شي.

(۳) د استاد مرستیال په اداري بست کې نه شي مقررېدای. په هغهٔ صورت کې چې په اداري بست کې مقــرر شــي، لــه اکادمیک بست څخه منفک کېږي.

کادر جدید و ســایر مکلفیــت هــای اکادمیک دیپارتمنت صورت می گیرد.

تقرر در بست های اداری دولتی

مادهٔ چهل وسوم:

(۱) استادان (پوهندوی، پوهــــنوال و پوهاند) که بنابر لزوم دیــد مقامــات ذیصلاح در بست های اداری دولتــی مقرر می شــوند، درصــورتی بســت اکادمیک شان حفظ مــی باشــد کــه حداقل در هفته چهار ساعت تــدریس نموده و در جلسات دیپارتمنت اشتراک نمایند.

(۲) هر گــــــاه عضــــــو کادرعلمی از وظیفه قطع علاقه نماید، شمول مجدد وی در بست اکادمیک با حفظ رتبـهٔ علمی قبلــی در صــورت ضــرورت وموجودیت بست اکادمیــک صــرف بــــرای یکبــــار صـــورت گرفتــــه می تواند.

(۳) معاون استاد در بست های اداری مقرر شده نمی تواند. در صورتی که در بست های اداری مقرر شود، از بســـت اکادمیک منفک می گردد.

له اکادميک بست څخه بهر استاد

څلورڅلوېښتمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو مؤسسه د اړتيا په صورت کې کولای شي، د تدريس د اهليت لرونکی شخص چې له تحصيلي مؤسسې څخه بهر دنده اجراء کوي، د پوهنځي د علمي شورې په موافقه، د حق الزحمې په مقابل کې استخدام کړي.

(۲) د هغهٔ د استخدام ډول، دندې او مکلفيتونه د تقنيني سند په واسطه تنظيمېږي.

د استاد مرستيال (اسيستانت) علمي ترفيع

پنځه څلوېښتمه ماده:

د استاد مرستيال (اسيستانت) د لاندې شرايطو د بشپړولو په صورت کې، لوړې علمي رتبې ته ترفيع کولای شي:

(۱) د پوهنيار له علمي رتبې څخه د پوهنمل علمي رتبې ته ترفيع:

۱- د پوهنيار په علمي رتبه کې د بالفعل خدمت لږترلږهٔ دريو کلونو تېرول.

۲- د ديپارتمنت په وړانديز او د پوهنځي

استاد خارج بست اکادميک

مادهٔ چهل وچهارم:

(۱) مؤسسهٔ تحصيلات عالی در صورت ضرورت می تواند، شخص واجد اهليت تدريس را که خارج مؤسسهٔ تحصيلی ايفای وظيفه می نمايد به موافقهٔ شورای علمی پوهنځی درمقابل حق الزحمه استخدام نمايد.

(۲) طرز استخدام، وظايف و مکلفيت های آن توسط سند تقنينی تنظيم می گردد.

ترفيع علمی معاون استاد (اسيستانت)

مادهٔ چهل وپنجم:

معاون استاد (اسيستانت) در صورت اکمال شرايط ذيل به رتبهٔ علمی بالاتر ترفيع می نمايد:

(۱) ترفيع از رتبهٔ علمی پوهنيار به رتبهٔ علمی پوهنمل:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهنيار.

۲- انتخاب موضوع رسالهٔ

د علمي شوري په تأييد، د ترفيع له موعد څخه لږترلږه يو كال دمخه، د علمي اثر د موضوع غوره كول او د لارښوونكي استاد ټاكل.
۳- د يوې علمي- څېړنيزې رسالې ليكل چې د لارښوونكي استاد او يوهٔ بل استاد لخوا تأييد شوی وي. د ماسترۍ تېزس په هغه صورت کې چې د مخه په تقرر ا و علمي ترفيع کې تر استفادې لاندې راغلی نه وی، د علمي رسالې په توګه منل کېدای شي.
۴- د څلورو علمي مطبوع آثارو لرل.
۵- په هغه موضوعګانو کې چې د ديپارتمنت دغونډې لخوا ټاکل شوې او د پوهنځي د علمي شوري په واسطه تأييد او د ژوري هيئت په واسطه مثبتې ارزول شوې وي، د دوو علمي كنفرانسونو وركول.
٦- د ديپارتمنت د آمر په واسطه، د كار د پلان مطابق د اكاديميكو مكلفيتونو د بريالي سرته رسولو له څرنګوالي څخه رپوټ وركول د ديپارتمنت په غونډه کې د هغه تأييد.

علمی و تعيين استاد رهنما حداقل يک سال قبل از موعد ترفيع به پيشنهاد ديپارتمنت و تائيد شورای علمی پوهنځی.
۳- تحرير يک رسالهٔ علمی- تحقيقی که از طرف استاد رهنما و يک استاد ديگر تائيد شده باشد. تيزس ماستری در صورتی که قبلاً در تقرر و ترفيع علمی مورد استفاده قرار نگرفته باشد، به عوض رسالهٔ علمی پذيرفته شده می تواند.
۴- داشتن چهار اثر علمی مطبوع.
۵- ارايهٔ دو كنفرانس علمی در موضوعاتی كه از طرف مجلس ديپارتمنت تعين و توسط شورای علمی پوهنځی تائيد شده و توسط هيئت ژوری مثبت ارزيابی شده باشد.
٦- گزارش از چگونگی انجام مؤفقانهٔ مكلفيت های اكاديمیک مطابق پلان كار توسط آمر ديپارتمنت و تائيد آن در مجلس ديپارتمنت.

۷- د لارښوونکي استاد په واسطه د هر کال په پای کې د هغو تدريسي او علمي فعاليتونو د رپوټ وړاندې کول، چې د علمي کادر د غړي د مقررېدو په پيل کې ټاکل کېږي او د ډيپارټمنت د غونډې په واسطه د هغه تأييد.

۸- د علمي ترفيع د اصلي اثر او د هغهٔ پر محتوا باندې، د کار د پرمختګ په هکله په ۲ جزء کې درج د لارښوونکي استاد د مثبت نظر څرګندول او د ډيپارټمنت د غونډې په واسطه، د هغه تأييد.

۹- له معتبرو بين المللي ژبو څخه په يوې کې، د بريالی ازموينې تېرول.

(۲) د پوهنمل له علمي رتبې څخه د پوهندوی علمي رتبې ته ترفيع:

۱- د پوهنمل په علمي رتبه کې د بالفعل خدمت لږ ترلږهٔ دريو کلونو تېرول.

۲- د علمي رسالې د موضوع غوره کول او د ډيپارټمنت په وړانديز او د پوهنځي د علمي شوري په تأييد د ترفيع له موعد څخه لږترلږهٔ يوکال دمخه، د لارښوونکي استاد ټاکل.

۷- ارايهٔ گزارش فعاليت های تدريسی و علمی در اخير هر سال توسط استاد رهنما که در آغاز تقرر عضو کادر علمی تعيين می گردد و تائيد آن توسط مجلس ديپارتمنت.

۸- ابراز نظر مثبت استاد رهنمای مندرج جزء ۲ در مورد پيشرفت کار بالای اثر اصلی ترفيع علمی و محتوای آن و تائيد آن توسط مجلس ديپارتمنت.

۹- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان در يکی از زبان های معتبر بين المللی.

(۲) ترفيع از رتبهٔ علمی پوهنمل به رتبهٔ علمی پوهندوی:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهنمل.

۲- انتخاب موضوع رسالهٔ علمی و تعيين استاد رهنما حداقل يک سال قبل از موعد ترفيع به پيشنهاد ديپارتمنت و تائيد شورای علمی پوهنځی.

۳- د يوې علمي- څېړنيزې رسالې ليکل چې د لارښوونکي استاد او د دوو نورو استادانو له خوا تأييد شوې وي. د دکتورا تيزس، په هغه صورت کې چې دمخه په مقررېدو او علمي ترفيع کې تر استفادې لاندې نه وي راغلی، د علمي رسالې په توګه منل کېدای شي.

۴- د ډيپارتمنت د اړتيا وړ يوهٔ کتاب ترجمه په هغهٔ صورت کې چې د ترجمې صحت يې د لارښوونکي استاد په واسطه تأييد شوی وي، هم د علمی اثر په توګه منل کېدای شي.

۵- د شپږو علمي مطبوع آثارو لرل چې د هغو له جملې دوه اثره يې، د پوهنملۍ په دوره کې له کورنيو او بهرنيو علمي معتبرو مجلو څخه په يوه کې چاپ شوې وي.

٦- د ډيپارتمنت د آمر په واسطه، دکار د پلان مطابق د اکاډميکو مکلفيتونو د بريالي سرته رسولو له څرنګوالي څخه رپوټ ورکول او د ډيپارتمنت په غونډه کې د هغه تأييد.

۷- د لارښوونکي استاد په واسطه د هر

۳- تحرير يک رسالهٔ علمی- تحقيقی که از طرف استاد رهنما و دو استاد ديگر تائيد شده باشد. تيزس دکتورا درصورتی که قبلاً در تقرر و ترفيع علمی مورد استفاده قرار نگرفته باشد به عوض رسالهٔ علمی پذيرفته شده می تواند.

۴- ترجمهٔ يک کتاب درسی مورد ضرورت ديپارتمنت در صورتی که صحت ترجمهٔ آن توسط استاد رهنما تائيد گرديده باشد نيز به جای اثر علمی پذيرفته شده می تواند.

۵- داشتن شش اثر علمی مطبوع که از جمله دو اثر آن در يکی از مجله های معتبر علمی داخلی يا خارجی در دورهٔ پوهنملی چاپ شده باشد.

٦- گزارش از چگونگی انجام مؤفقانهٔ مکلفيت های اکادميک مطابق پلان کار توسط آمر ديپارتمنت و تائيد آن در مجلس ديپارتمنت.

۷- ارايهٔ گزارش فعاليت های

کال په پای کې د تدريسي او علمي فعاليتونو د رپوټ وړاندې کول چې د علمي کادر د غړي د مقرريدو په پيل کې ټاکل کېږي او د ديپارټمنت د غونډې په واسطه د هغهٔ تأييد.

۸- د علمي ترفيع د اصلي رسالې او د هغې په محتوا باندې د کار د پرمختګ په هکله، په ۲ جزء کې د درج شوي لارښوونکي استاد د مثبت نظر څرګندول او د ديپارټمنت د غونډې په واسطه د هغه تأييد.

۹- له معتبرو بين المللي ژبو څخه په يوې کې د ازموينې بريالي تېرول.

۱۰- د ژوري هيئت او نورو ګډون کوونکو په محضر کې لږترلږهٔ د دوو علمي کنفرانسونو ورکول او د هغو مثبت ارزول.

۱۱- په اکاډميکو چاروکې فعاله برخه اخيستنه او د ديپارټمنت، پوهنځي او اړوندې تحصيلي مؤسسې په سطح د اکاډميکو خدمتونو وړاندې کول.

(۳) د استاد د مرستيال (اسيستانت) لپاره، لارښوونکی استاد، په ترتيب سره له

تدريسی و علمی در اخير هر سال توسط استاد رهنما که در آغاز تقرر عضو کادر علمی تعيين می گردد و تائيد آن توسط مجلس ديپارتمنت.

۸- ابراز نظر مثبت استاد رهنمای مندرج جزء ۲ در مورد پيشرفت کار بالای رسالهٔ اصلی ترفيع علمی و محتوای آن و تائيد آن توسط مجلس ديپارتمنت.

۹- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان در يکی از زبان های معتبر بين المللی.

۱۰- ارايهٔ حد اقل دو کنفرانس علمی در محضر هيئت ژوری و ساير اشتراک کننده ها و ارزيابی مثبت آن.

۱۱- سهم گيری فعا ل در امور اکادميک و عرضهٔ خدمات اکادميک در سطح ديپارتمنت، پوهنځی و مؤسسهٔ تحصيلی مربوط.

(۳) استاد رهنما برای معاون استاد (اسيستانت) به ترتيب از رتبهٔ پوهندوی،

پوهندوی، پوهنوال او پوهاند تر رتبې پورې غوره کېږي.

د استاد د علمي رتبو ترفيع

شپږڅلوېښتمه ماده:

استاد د لاندې شرايطو د بشپړولو په صورت کې لوړې علمي رتبې ته ترفيع کوي:

(۱) د پوهندوی له علمي رتبې څخه د پوهنوال علمي رتبې ته ترفيع:

۱- د پوهندوی په علمي رتبه کې د ، دريو کلونو بالفعل خدمت تېرول.

۲- د ترفيع له موعد څخه لږترلږه يو کال دمخه، د علمي ترفيع له پاره د موضوع غوره کول او د ديپارتمنت دغونډې او د پوهنځي د علمي شورې له خوا، د هغې تأييد.

۳- د ديپارتمنت د آمر په واسطه د علمي فعاليتونو او په تدريس کې د برياليتوب د رپوټ وړاندې کول او د ديپارتمنت د غونډې له خوا د هغهٔ تأييد.

۴- د يوې علمي- څېړنيزې رسالې ليکل چې د دريو تنو پوهاندانو يا پوهنوالانو له خوا تأييد شي، په هغه رشتې يا هغې ته په

پوهنوال و پوهاند انتخاب می گردد.

ترفيع رتب علمی استاد

مادهٔ چهل وششم:

استاد در صورت اکمال شرايط ذيل به رتبهٔ علمی بالاتر ترفيع می نمايد:

(۱) ترفيع از رتبهٔ علمی پوهندوی به رتبهٔ علمی پوهنوال:

۱- سپری نمودن سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهندوی.

۲- انتخاب موضوع برای ترفيع علمی حداقل يک سال قبل از موعد ترفيع و تائيد آن از طرف مجلس ديپارتمنت و شورای علمی پوهنځی.

۳- ارايهٔ گزارش فعاليت های علمی و مؤفقيت در تدريس توسط آمر ديپارتمنت و تائيد آن از طرف جلسهٔ ديپارتمنت.

۴- تحرير يک رسالهٔ علمی- تحقيقی که از طرف سه نفر پوهاند يا پوهنوال مورد تائيد قرار گيرد، در صورت عدم

نېږدو رشتو کې د پوهاند یا پوهنـــوال د نه موجودیت په صورت کې، د پوهندوی له خوا چې په اړونده رشته کې، د دکتورا (PHD) تحصیلي درجه ولري، تأیید او له هغې څخــه د پـــوهنځي او اړونــــدې تحصیلي مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې، دفــاع وکـــړي او د ژوري هیئت د تأیید وړ وګرځي.

۵- د د پیاټمنت په تشخیص، د پوهنځي د علمي شوري په تأیید، د هېواد د لوړو زده کړو د مؤسسې په سطح د دیپارټمنت د اړتیاوړ او د اکادمیکو چارو د سمون د ریاست د کتابونو د تألیف په دیتابېس کې ثبت، د یوه علمي درسي کتاب تألیف په هغهٔ صورت کې د یوهٔ علمي- څېړنیز اثر پر ځای منل کېږي چـــې د دریـــو تنـــو پوهاندانو یا پوهنوالانو په واسطه تأیید او د خپرېدو له پاره منل شوی وي.

٦- په کورنیو یا بهرنیو علمي خپرونو کې د مطبوع لږترلږهٔ یوولسو علمي آثارو لرل چې د هغو له جملې څخه اته اثـــره یـــې څېړنیز وي او دوه څېړنیز اثــره یـــې د پوهندوی په علمي رتبه کې خپاره شـــوي

موجودیت پوهاند یا پوهنوال در رشته یا رشته های نزدیک بـــه آن، از طـــرف پوهندوی که در رشتهٔ مربـــوط درجـــهٔ تحصیلی دوکتورا (PHD) داشته باشد تائید و از آن در محضر اعضای کــادر علمی پوهنځی و مؤسســهٔ تحصـــیلی مربوط دفاع و مورد تائید هیئت ژوری قرار گیرد.

۵- تألیف یک کتاب درسی مورد نیاز دیپارتمنت در سطح مؤسسهٔ تحصیلات عالی کشور به تشـــخیص دیپارتمنـــت، تائید شورای علمی پـــوهنځی و ثبـــت دیتابیس تألیف کتب ریاست انســـجام امور اکادمیک، در صورتی بـــه جـــای یک اثر علمی – تحقیقی پذیرفته می شود که توسط سه نفر پوهاند و یا پوهنـــوال تائید و بـــرای نشـــر پذیرفتـــه شـــده باشد.

٦- داشتن حداقل یازده اثـــر علمـــی مطبوع در نشریه های علمی داخلی یـــا خارجی که از آن جمله هشت اثـــر آن تحقیقی باشد و دو اثر تحقیقـــی آن در رتبهٔ علمی پوهندوی به نشـــر رســـیده

وي.

۷- په هغو موضـــوعګانو کـــې چــې د دیپارتمنت دغونډې او د پوهنځي د علمي شوري له خوا ټاکل شــوې او د ژوري هیئت له خوا مثبتې ارزول شــوې وي، د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې، لږترلږه دوو علمي کنفرانسونو ورکول.

(۲) د پوهنوال له علمي رتبــې څخــه د پوهاند علمي رتبې ته ترفیع:

۱- دپوهنوال په علمي رتبه کې د دریــو کلونو بالفعل خدمت تېرول.

۲- د ترفیع له موعد څخه لږترلږهٔ یو کال دمخه، د اثر د اصلي موضوع غوره کول او د دیپارتمنت د غونډې او د پوهنځي د علمي شوري له خوا، د هغې تأیید.

۳- د دیپارتمنت د آمر په واسطه د علمي فعالیتونو په هکله د رپوټ وړاندې کول په هغهٔ صورت کې چې د ترفیع کاندیـــد، د دیپارتمنت آمر وی د پوهنځي د رئـــیس لخوا او د دیپارتمنت د غړو دغونډې له خوا، د هغه تأیید.

۴- د یوې علمي- څېړنیزې رسالې لیکل

باشد.

۷- ارایـــهٔ حـــد اقـــل دو کنفـــرانس علمی در محضر اعضـــای کـــادرعلمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسهٔ دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و از طرف هیئـــت ژوری مثبـــت ارزیـــابی شده باشد.

(۲) ترفیع از رتبهٔ علمی پوهنوال به رتبهٔ علمی پوهاند:

۱- سپری نمودن سه ســـال خـــدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهنوال.

۲- انتخاب موضوع اثر اصلی حـــداقل یک سال قبل از موعد ترفیع و تائید آن از طرف مجلس دیپارتمنت و شـــورای علمی پوهنځی.

۳- ارایهٔ گزارش در مورد فعالیت های علمی توسط آمر دیپارتمنت در صورتی که کاندید ترفیـــع، آمـــر دیپارتمنـــت باشد، از طرف رئیس پوهنځی، و تائید آن از طـــرف جلســـهٔ اعضـــای دیپارتمنت.

۴- تحریر یک رسالهٔ علمی- تحقیقـــی

چې د دريو تنو پوهاندانو په واسطه تأييد شوې او له هغې څخه د پوهنځي او اړوندې تحصيلي مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې دفاع وکړي او د درې کسيز ژوري هيئت د تأييد وړ وګرځي.

۵- د ډيپارټمنت په تشخيص د پوهنځي د علمي شوري په تأييد او د هېواد دلوړو زده کړو دمؤسسې په سطح د ډيپارټمنت د اړتيا وړ او د اکاډميکو چارو د سمون د رياست د کتابونو د تأليف په ډيټابېس کې ثبت د يوۀ درسي کتاب تأليف، په هغه صورت کې د يوه علمي- څېړنيز اثر پرځای منل کېږي چې د دريو تنو پوهاندانو يا پوهنوالانو په واسطه تأييد او د خپرېدو له پاره منل شوی وي.

۶- په هغو موضوعګانو کې چې د ډيپارټمنت د غونډې او د پوهنځي د علمي شوري له خوا ټاکل شوې وي او د تأييد وړ وګرځي، د استادانو او د ژوري هيئت په محضر کې، لږ ترلږه د دوو علمي کنفرانسونو ورکول.

۷- په هغو موضوعګانو کې چې د ډيپارټمنت دغونډې او د پوهنځي د علمي

که توسط سه نفر پوهاند تائید شده و از آن در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط دفاع نماید و مورد تائید هیئت ژوری سه نفری قرار گیرد.

۵- تألیف یک کتاب درسی مورد نیاز دیپارتمنت در سطح مؤسسهٔ تحصیلات عالی کشور به تشخیص دیپارتمنت، تائید شورای علمی پوهنځی و ثبت دیتابیس تألیف کتب ریاست انسجام امور اکادمیک، در صورتی به جای یک اثر علمی – تحقیقی پذیرفته می شود که توسط سه نفر پوهاند و یا پوهنوال تائید و برای نشر پذیرفته شده باشد.

۶- ارایهٔ حداقل دو کنفرانس علمی در محضر استادان و هیئت ژوری در موضوعاتی که از طرف جلسهٔ دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و مورد تائید قرار گیرد.

۷- ارایهٔ حد اقل دو کنفرانس علمی در محضر اعضای کادرعلمی پوهنځی و

شوري له خوا ټاکل شــوې او د ژوري هيئت له لوري مثبتې ارزول شــوې وي، دپوهنځي او دلوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې، لږترلږهٔ د دوو علمي کنفرانسونو ورکول.

۸- په کورنيو يا بهرنيو علمي خپرونو کې د مطبوع لږترلږهٔ شپاړسو علمي آثارو لرل چې د هغو له جملې څخه لس اثره يــې څېړنيز وي او څلور څېړنيز اثره يــې د پوهنوال دعلمي رتبې له ترلاســه کولــو وروسته، له کورنيو يا بهرنيو معتبرو مجلو څخه په يوې کې خپارهٔ شوي وي.

د ژوري هيئت ټاکل

اووه څلوېښتمه ماده:

ژوري هيئت لږترلږهٔ درې تنه، د علمــي کنفرانسونو د ارزونې او له څېړنيزو آثارو څخه د دفاع له پاره له جملې داړونــدې رشتې استادان، لږترلږهٔ د هغې علمي رتبې په لرلو سره چې ترفيع هغې ته صــورت مومي، د پوهنځي د علمي شوري له خوا ټاکل کېږي.

دکافي استادانو د نه شتون په صورت کې د نورو ديپــارتمنتونو او پوهنځيــو لــه

مؤسسهٔ تحصيلات عالی در موضوعاتی که از طــرف جلســهٔ ديپارتمنــت و شورای علمی پوهنځی تعيين شــده و از طرف هيئــت ژوری مثبــت ارزيــابی شده باشد.

۸- داشتن حد اقل شانزده اثر علمــی مطبوع در نشريه های علمی داخلی يــا خارجی کــه از آن جملــه ده اثــر آن تحقيقی بوده و چهار اثر تحقيقی آن بعد از به دست آوردن رتبهٔ علمی پوهــنوال در يکی از مجله های معتبر داخلی يــا خارجی به نشر رسيده باشد.

تعيين هيئت ژوری

مادهٔ چهل وهفتم:

هيئت ژوری حداقل سه نفــر جهــت ارزيابی کنفرانس های علمی و دفاع از آثار تحقيقی از جمله اســتادان رشــتهٔ مربوط با داشتن حداقل رتبهٔ علمی کــه ترفيع به آن صــورت مــی گيــرد از طرف شورای علمی پــوهنځی تعيــين می شود.

در صورت عدم موجوديت استاد کافی از استادان ســاير ديپارتمنــت هــا و

استادانو څخه چې له اړوندې رشتې سره تړاکلی نېږدې والی ولري، ژوري هیئت غوره کېږي.

د علمي آثارو ارزونه

اته څلوېښتمه ماده:

(۱) د علمي آثارو ارزول او د تقریظ وړاندې کول، د پوهاند د علمي رتبې لرونکو استادانو او له عین رشتې څخه غوره کېږي. په اړونده رشته کې په تحصیلي مؤسسه کې د پوهاند د نه شتون په صورت کې، د نوموړې رشتې پوهنوال او یا پوهندوی په پام کې نیول کېږي.
که چېرې په پام وړ رشته کې، پوهنوال او یا پوهندوی هم موجود نه وي، علمي آثار د ارزونې په منظور پوهاند، پوهنوال یا د ورته رشتو پوهندویانو ته وړاندې کېږي.
(۲) که چېرې تقریظ ورکوونکی یا لارښوونکی استاد، ددې مادې د حکم مطابق په اړونده مؤسسه کې موجود نه وي، تقریظ ورکوونکی یا لارښوونکی استاد د لوړو زده کړو له نورو مؤسسو څخه غوره کېږي.

پوهنځی های که نزدیکی معین با رشتۀ مربوط داشته باشند، اعضای هیئت ژوری انتخاب می گردند.

ارزیابی آثار علمی

مادۀ چهل وهشتم:

(۱)ارزیابی آثار علمی و ارایۀ تقریظ، استادان دارای رتبۀ علمی پوهاند و ازعین رشته انتخاب می گردند. درصورت نبودن پوهاند در مؤسسۀ تحصیلی در رشتۀ مربوط، پوهنوال و یا پوهندوی رشتۀ مذکور در نظر گرفته می شود.
هرگاه در رشتۀ مورد نظر، پوهنوال و پوهندوی نیز موجود نباشد، آثارعلمی به پوهاند، پوهنوال یا پوهندوی های رشته های مشابه به منظور ارزیابی ارایه می شود.
(۲) هرگاه استاد تقریظ دهنده یا رهنما مطابق حکم این ماده در مؤسسۀ مربوط موجود نباشد، استاد تقریظ دهنده یا رهنما از سایر مؤسسات تحصیلات عالی انتخاب می شود.

د اړتیا په صورت کې د اړوندې تحصیلي مؤسسې علمي شوري، کولای شي، اثر د نظر د څرګندولو له پاره له هېواده څخه بهر پوهانو (دانشمندانو) ته واستوي.

د علمي ترفيع منظوري

نهه څلوېښتمه ماده:

د استاد د مرستيال (اسيستانت) او استاد د علمي رتبې ترفيع او تثبيت، ددې قانون د حکمونو مطابق، د پوهنځي د علمي شوري له تصويب وروسته، د اړوندې تحصيلي مؤسسې د رئيس په وړانديز او د لوړو زده کړو د وزير په منظوری صورت مومي.

تقاعد

پنځوسمه ماده:

د لوړو زده کړو په مؤسسو کې د علمي کادر غړي د پنځه شپېتو (۶۵)کلنی سن له بشپړولو وروسته متقاعد کېږي.

له اکادمیکو بستونو څخه انفکاک

يوپنځوسمه ماده:

(۱)د علمي کادر غړی په لاندې حالاتو

درصورت ضرورت شورای علمی مؤسسهٔ تحصیلی مربوط می تواند اثر را برای ابراز نظر به دانشمندان خارج از کشور ارسال نماید.

منظوری ترفیع علمی

مادهٔ چهل ونهم:

ترفیع و تثبیت رتبهٔ علمی معاون استاد (اسیستانت) و استاد طبق احکام این قانون بعد از تصویب شورای علمی پوهنځی، به پیشنهاد رئیس مؤسسهٔ تحصیلی مربوط و منظوری وزیر تحصیلات عالی صورت می گیرد.

تقاعد

مادهٔ پنجاهم:

اعضای کادرعلمی در مؤسسات تحصیلات عالی بعد از اکمال سن شصت وپنج (۶۵) سالگی متقاعد می گردند.

انفکاک از بست های اکادمیک

مادهٔ پنجاه ویکم:

(۱) عضو کادرعلمی در حالات

کې له اکادميک بست څخه منفک کېږي:

۱- په هغهٔ صورت کې چې د هېواد په دننه يا بهر کې، د ماسترۍ يا دکتورا په برنامه کې شامل د تحصيلي مؤسسې په واسطه، معرفي شوی وي، خو د فراغت د پام وړ سند ترلاسه نکړای شي.

۲- په هغهٔ صورت کې چې استاد او د استاد مرستيال (اسيستانت) لوړې رتبې ته د ترفيع شرايط د شپږو کلونو په موده کې بشپړ نکړای شي.

۳- د دسپلين د نقض او په اړوندو تقنيني سندونو کې درج، د نورو سرغړونو په صورت کې.

(۲) ددې مادې د (۱) فقرې د ۳ جزء په حالت کې انفکاک، د پوهنځي د علمي شورې د وړانديز، د اړوندې تحصيلي مؤسسې د علمي شورې په تصويب او د لوړو زده کړو د وزير د منظورۍ پربنسټ صورت مومي.

ذيل از بست اکاديمک منفک می گردد:

۱- در صورتی که شامل برنامهٔ ماستری يا دکتورا در داخل يا خارج از کشورتوسط مؤسسهٔ تحصيلی معرفی گرديده باشد، ولی سند فراغت مورد نظر را کسب کرده نتواند.

۲- در صورتی که استاد ومعاون استاد (اسيستانت) شرايط ترفيع به رتبهٔ علمی بالاتر را در مدت شش سال تکميل کرده نتواند.

۳- درصورت نقض دسپلين و سايرتخطی های مندرج اسناد تقنينی مربوط.

(۲) انفکاک در حالت جزء ۳ فقرهٔ (۱) اين ماده به اساس پيشنهاد شورای علمی پوهنځی، تصويب شورای علمی مؤسسهٔ تحصيلی مربوط و منظوری وزيرتحصيلات عالی صورت می گيرد.

پنځم فصل

د لوړو زده کړو د مؤسسو دکیفیت دلوړولو او اکادمیکې اعتبار ورکونې اداره او بورد

دکیفیت د لوړولو او اکادمیکې اعتبار ورکونې د ادارې او بورد جوړېدل

دوه پنځوسمه ماده:

دکیفیت د لوړولو او د اکادمیک اعتبار ورکونې په منظور، دکیفیت د لوړولو او اکادمیک اعتبار ورکونې اداره او بورد، د لوړو زده کړو وزارت په چوکاټ کې فعالیت کوي.

د کیفیت د لوړولو او اکادمیکې اعتبار ورکونې د بورد ترکیب

دري پنځوسمه ماده:

(۱) د کیفیت د لوړولو او اکادمیکې اعتبار ورکونې بورد له (۹) غړو څخه جوړ دی چې د لوړو زده کړو د مؤسسو د استادانو له منځه څخه، د دریو کلونو مودې له پاره ټاکل کېږي، دغه موده د یوې بلې دورې له پاره د تمدید وړ ده.

فصل پنجم

اداره و بورد ارتقای کیفیت و اعتباردهی اکادمیک مؤسسات تحصیلات عالی

ایجاد اداره و بورد ارتقای کیفیت واعتباردهی اکادمیک

مادهٔ پنجاه ودوم:

به منظور ارتقای کیفیت واعتباردهی اکادمیک، اداره و بورد ارتقای کیفیت واعتباردهی اکادمیک در چوکات وزارت تحصیلات عالی فعالیت می نماید.

ترکیب بورد ارتقای کیفیت و اعتباردهی اکادمیک

مادهٔ پنجاه وسوم:

(۱) بورد ارتقای کیفیت واعتباردهی اکادمیک، متشکل از (۹) عضو بوده که از میان استادان مؤسسات تحصیلات عالی، برای مدت سه سال تعیین می گردد، این مدت برای یک دورهٔ دیگر قابل تمدید می باشد.

(۲) بورد د رئیس، مرستیال او منشـي لرونکی دی چې په لومړنۍ غونډه کې د هغه د غړو له منځه څخه د آزادو، سري او مستقیمو ټاکنو پربنسټ غوره کېږي.

(۳) د بورد غړي، ددې مادې پـه (۱) فقره کې د درج شوي حکـم د علمـي معینیت په وړاندیز او د لوړو زده کړو د وزیر په منظورۍ ټاکل کېږي.

د کیفیت د لوړولـو او اکـادمیکي اعتبار ورکونې د غړیتوب شرایط

څلور پنځوسمه ماده:

د کیفیت د لوړولو او اکادمیکي اعتبـار ورکونې د بورد غړي د لاندې شـرایطو لرونکو استادانو له منځه څخـه ټاکـل کېږي:

۱- د پوهاند او پوهنوال د علمي رتبـې لرل.

۲- په اکادمیکو چارو کې لږترلږهٔ د لسو کلونو تجربې لرل.

۳- د نېک شهرت او حمیـده اخلاقـو لرل.

(۲) بورد دارای رئیس، معاون و منشی می باشد که در اولین جلسـه از میـان اعضای آن به اسـاس انتخابـات آزاد، سری و مستقیم انتخاب می گردند.

(۳) اعضای بورد حکم مندرج فقرهٔ (۱) این ماده به پیشنهاد معینیـت علمـی و منظوری وزیر تحصیلات عـالی تعیـین می گردد.

شرایط عضویت بورد ارتقای کیفیت و اعتباردهی اکادمیک

مادهٔ پنجاه وچهارم:

اعضـای بـورد ارتقـای کیفیـت و اعتبار دهی اکادمیک ازمیان اسـتادان واجـد شـرایط ذیـل تعیـین می شود:

۱- داشـتن رتبـهٔ علمـی پوهانـد و پوهنوال.

۲- داشتن تجارب حد اقل ده سال در امور اکادمیک.

۳- داشتن شـهرت نیـک و اخـلاق حمیده.

د کيفيت د لوړولـــو او اکـــادميکي اعتبار ورکونې د ادارې، دنـــدې او واکونه

پنځه پنځوسمه ماده:

(۱) د کيفيت د لوړولـــو او اکـــادميکي اعتبار ورکونې اداره د لا ندې دنـــدو او واکونو لرونکې ده:

۱- د منل شوو معيارونو په رعايتولو سره د دولتي او خصوصي لوړو زده کــړو د مؤسسې علمي ارزونه.

۲- د لوړو زده کړو د مؤسسې د فعاليت د ادامې يا توقف په هکله، د تصميم نيول او عالي شورې ته د هغهٔ وړانديز.

۳- د اړوندو دندو د لايحې تصويب.

(۲) د لوړو زده کړو د مؤسسو، دکيفيت د لوړولو او اکادميکي اعتبار ورکونې د ادارې او بورد د فعاليت ډول، په جــلا تقنيني سند کې تنظيمېږي.

وظايف و صـــلاحيت هـــای ادارهٔ ارتقـــای کيفيـــت واعتبـــاردهی اکادميک

مادهٔ پنجاه وپنجم:

(۱) ادارهٔ ارتقای کيفيت واعتبار دهـــی اکادميک دارای وظايف و صـــلاحيت های ذيل می باشد:

۱- ارزيابی علمی مؤسسهٔ تحصـــيلات عالی دولتی و خصوصی بـــا رعايـــت معيارهای پذيرفته شده.

۲- اتخاذ تصميم در مورد ادامه يا توقف فعاليت مؤسسهٔ تحصـــيلات عـــالی و پيشنهاد آن به شورای عالی.

۳- تصويب لايحهٔ وظايف مربوط.

(۲) طرز فعاليت اداره و بورد ارتقـــای کيفيت واعتبار دهی اکادميک مؤسسات تحصيلات عالی در سند تقنينی جداگانـــه تنظيم می گردد.

شپږم فصل
د لوړو زده کړو د مؤسسو محصلين

د لېسانس په برنامو کې منل کېدل

شپږ پنځوسمه ماده:

د دوولسمو او څوارلسمو او د هغو د معادل ټولګيو فارغين، د شاملېدو د ازموينې له برياليۍ تېرولو وروسته، د اړوندو مقرراتو او لوايحو مطابق، د لوړو زده کړو په مؤسسه کې د محصل په توګه منل کېږي.

د ماسترۍ او دکتورا په برنامو کې منل کېدل

اووه پنځوسمه ماده:

(۱) د فوق لېسانس (ماسترۍ او دوکتورا) په سويه د لوړو زده کړو د زمينې د برابرولو په منظور، اړوندې برنامې د لوړو زده کړو په مؤسسه کې دايرېږي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې د درج محصلينو د منلو او حق الاجرت (فيس) شرايط او د فوق لېسانس (ماسترۍ او

فصل ششم
محصلان مؤسسات تحصيلات عالی

پذيرش در برنامه های ليسانس

مادهٔ پنجاه وششم:

فارغان صنوف دوازدهم وچهاردهم يا معادل آنها، پس از سپری نمودن موفقانهٔ امتحان شمول، مطابق مقررات و لوايح مربوط در مؤسسهٔ تحصيلات عالی به حيث محصل پذيرفته می شوند.

پذيرش در برنامه های ماستری و دکتورا

مادهٔ پنجاه وهفتم:

(۱) به منظور فراهم آوری زمينهٔ تحصيلات عالی به سويهٔ فوق ليسانس (ماستری و دکتورا)برنامه های مربوط در مؤسسهٔ تحصيلات عالی داير می گردد.

(۲) شرايط پذيرش و اخذ حق الاجرت (فيس) محصلان مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده وطرزفعاليت برنامه های فوق

دکتورا) د برنامو د فعالیت ډول، د جلا مقررې په واسطه تنظیمیږي.

د شپې زده کړې

اته پنځوسمه ماده:

(۱) د لوړو زده کړو مؤسسه، د هېواد ټولنیزو او اقتصادي اړتیاوو ته په پام سره کولای شي، د ملکي خدمتونو دکارکوونکو او د هېواد د نورو اتباعو له پاره، د زده کړو د زمینې د برابرولو په منظور، د شپې برنامې، رامنځته کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو محصلینو د منلو او دحق الاجرت (فیس) د اخیستلو شرایط او د شپې برنامو د فعالیت ډول، د مقررې په واسطه تنظیمیږي.

د محصل حقوق او امتیازونه

نهه پنځوسمه ماده:

د لوړو زده کړو د مؤسسې محصل، د لاندې حقوقو او امتیازونو لرونکی دی:

۱- په تحصیلي برنامو کې نظري او عملي زده کړې ته لاس رسی.

۲- د زده کړې د وضع د ښه والي له پاره وړاندیز کول.

لیسانس (ماستری و دکتورا) توسط مقررهٔ جداگانه تنظیم می گردد.

تحصیل شبانه

مادهٔ پنجاه وهشتم:

(۱) مؤسسهٔ تحصیلات عالی نظر به ضرورت های اجتماعی و اقتصادی کشور می تواند برنامه های شبانه را به منظور فراهم آوری زمینهٔ تحصیل برای کارکنان خدمات ملکی و سایر اتباع کشور ایجاد نماید.

(۲) شرایط پذیرش و اخذ حق الاجرت (فیس) محصلان مندرج فقرهٔ (۱) این ماده و طرز فعالیت برنامه های شبانه توسط مقرره تنظیم می گردد.

حقوق و امتیازات محصل

مادهٔ پنجاه ونهم:

محصل مؤسسهٔ تحصیلات عالی، دارای حقوق و امتیازات ذیل می باشد:

۱- دسترسی به آموزش نظری وعملی در برنامه های تحصیلی .

۲- ارایهٔ پیشنهاد جهت بهبود وضع آموزش.

۳- د اړوندو تقنيني سندونو مطـــابق، د محصلينو د ادبي، فرهنګي، علمي ټولنو او کلوپونو تأسيس.

۴- د اړوندو لايحو مطابق، د تحصـــيلي مؤسسې له کتابتونو او نورو زده کړه ييزو امکاناتو څخه استفاده.

۵- له سپورتي کلوپونـــو او روغتيـــايي خدمتونو څخه استفاده.

٦- د تقنيني سند مطابق، د لېسانس پــه دوره کې د ليلېې له امتياز څخه استفاده.

۷- له اختصاصي کمښتونو (تخفيفونو) څخه استفاده.

د محصل مکلفيتونه

شپېتمه ماده:

(۱) محصل د لاندې مکلفيتونو لرونکی دی:

۱- د قوانينو، مقرراتو، لايحو، تصويبونو او اړونـــــدو کـــړنلارو د حکمونـــــو رعايتول.

۲- په درسي برنامو کې فعال ګډون.

۳- د اکادميک چاپېـــريال د نظـــم او دسپلين رعايتول او د نورو له آزارولو او ځورولو څخه ډډه کول.

۳- تأسيس انجمن های ادبی، فرهنگی، علمی و کلوپ های محصلان طبق اسناد تقنینی مربوط.

۴- استفاده از کتابخانه هـــا و ســـایر امکانات آموزشی مؤسسۀ تحصیلی طبق لوایح مربوط.

۵- استفاده از کلوپ های ســـپورتی و خدمات صحی.

٦- استفاده از امتیـــاز لیلیـــه در دورۀ لیسانس طبق سند تقنینی مربوط.

۷- اســـتفاده از تخفیـــف هـــــای اختصاصی.

مکلفیت های محصل

مادۀ شصتم:

(۱) محصل دارای مکلفیت های ذیـــل می باشد:

۱- رعایت احکام قوانین، مقـــررات، لوایح، تصاویب و طرز العمـــل هـــای مربوط.

۲- اشتراک فعال در برنامه های درسی.

۳- رعایت نظـــم و دســـپلین محـــیط اکادمیک واجتنـــاب از آزار و اذیـــت دیگران.

۴- په تحصيلي مؤسسه کې له ودانيو، وسايلو او نورو اسانتياوو څخه مسئولانه استفاده.

۵- په اکاديمک چاپيريال کې، له هر ډول توپيري (تبعيضي)، قومي، لساني، مذهبي او سياسي فعاليت له مظاهرو څخه ډډه کول.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو حکمونو څخه د سرغړونې په صورت کې، د لوړو زده کړو مؤسسه مکلفه ده، له احوالو سره سم، د اړوندې لايحې مطابق، لازم انضباطي تدبيرونه ونيسي.

د بهرني محصل زده کړې

يوشپېتمه ماده:

(۱) د هېواد د لوړو زده کړو په مؤسسه کې د بهرني محصل زده کړې، د قانون د حکمونو مطابق مجاز دي.

(۲) د منلو ډول او نورې اړوندې چارې د تقنيني سند په واسطه تنظيمېږي.

دوه يم ديپلوم

دوه شپېتمه ماده:

(۱) هغه شخص چې د لېسانس يا له هغهٔ

۴- استفادهٔ مسئولانه از ساختمان ها، وسايل و ساير سهولت ها در مؤسسهٔ تحصيلی.

۵- اجتناب از هرگونه فعاليت و مظاهر تبعيضی، قومی، لسانی، مذهبی و سياسی در محيط اکادميک.

(۲) در صورت تخلف از احکام مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده مؤسسهٔ تحصيلات عالی مکلف است، حسب احوال تدابير لازم انضباطی را طبق لايحهٔ مربوط اتخاذ نمايد.

تحصيل محصل خارجی

مادهٔ شصت ويکم:

(۱) تحصيل محصل خارجی در مؤسسهٔ تحصيلات عالی کشور طبق احکام قانون مجاز می باشد.

(۲) طرز پذيرش و ساير امور مربوط توسط سند تقنينی تنظيم می گردد.

ديپلوم دوم

مادهٔ شصت ودوم:

(۱) شخصی که سند تحصيلی

څخه لوړ تحصیلي سند یې د لوړو زده کړو له دولتي مؤسسې څخه لاس ته راوړی دی، په عین سویه د دوه یم دیپلوم د ترلاسه کولو په منظور، نشي کولای، د لوړو زده کړو په دولتي مؤسسه کې شامل شي.

(۲) هغه شخص چې له لیسانس څخه لوړ تحصیلي سند یې د لوړو زده کړو له دولتي یا خصوصي مؤسسې څخه، لاس ته راوړی دی، په عین سویه د دوه یم دیپلوم د ترلاسه کولو له پاره کولای شي، د لوړو زده کړو په خصوصي مؤسسه کې شامل شي.

د تحصیلي سند ورکړه

درې شپېتمه ماده:

هغه محصل چې د تحصیل دوره د لوړو زده کړو په مؤسسه کې بریالۍ پای ته رسوي، د تحصیلي رشتې او درجې مطابق، هغه ته تحصیلي سند (دیپلوم) او د نومرو ترانسکرپټ ورکول کېږي.

د تحصیلي سند امتیاز

څلورشپېتمه ماده:

په دولتي ادارو کې د تحصیلي سند امتیاز

لیسانس و یا بالاتر از آن را از مؤسسهٔ تحصیلات عالی دولتی به دست آورده است، به منظور کسب دیپلوم دوم به عین سویه، نمی تواند شامل مؤسسهٔ تحصیلات عالی دولتی گردد.

(۲) شخصی که سند تحصیلی بالاتر از لیسانس را از مؤسسهٔ تحصیلات عالی دولتی و یا خصوصی به دست آورده است، به منظور کسب دیپلوم دوم به عین سویه می تواند شامل مؤسسهٔ تحصیلات عالی خصوصی گردد.

توزیع سند تحصیلی

مادهٔ شصت وسوم:

محصلی که دورهٔ تحصیل را در مؤسسهٔ تحصیلات عالی مؤفقانه به پایان می رساند، مطابق رشته و درجهٔ تحصیلی به آن سند تحصیلی (دیپلوم) و ترانسکریپت نمرات توزیع می گردد.

امتیاز سند تحصیلی

مادهٔ شصت و چهارم:

امتیاز سند تحصیلی در ادارات دولتی

په لاندې ډول دی:
۱- د لېسانس د تحصيلي سند امتياز، دوه زره (۲۰۰۰) افغانۍ.
۲- د ماسترۍ د تحصيلي سند امتياز، څلور زره (۴۰۰۰) افغانۍ.
۳- د دکتورا تحصيلي سند امتياز، شپږ زره (۶۰۰۰) افغانۍ.

اووم فصل

متفرقه حکمونه

بودجه

پنځه شپېتمه ماده:

(۱) کلنۍ عادي او پرمختيايي بودجه د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسې په واسطه، د هرې مؤسسې د پرمختيايي او عادي پلان پربنسټ ترتيب او د قانوني پړاوونو د تېرولو له پاره، د لوړو زده کړو وزارت ته استول کېږي.
(۲) د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسې بودجه، خپله د مؤسسې په واسطه تطبيقېږي.
(۳) د لوړو زده کړو دولتي مؤسسه کولای شي، د خپلو هدفونو د پرمختيا او

قرار ذيل می باشد:
۱- امتياز سند تحصيلی ليسانس، مبلغ دو هزار (۲۰۰۰) افغانی .
۲- امتياز سند تحصيلی ماستری، مبلغ چهار هزار (۴۰۰۰) افغانی.
۳- امتياز سند تحصيلی دکتورا، مبلغ شش هزار (۶۰۰۰) افغانی.

فصل هفتم

احکام متفرقه

بودجه

مادۀ شصت پنجم:

(۱) بودجۀ عادی وانکشافی سالانه توسط مؤسسۀ تحصيلات عالی دولتی به اساس پلان انکشافی وعادی هر مؤسسه ترتيب و جهت طی مراحل قانونی به وزارت تحصيلات عالی ارسال می گردد.
(۲) بودجۀ مؤسسۀ تحصيلات عالی دولتی توسط خود مؤسسه تطبيق می گردد.
(۳) مؤسسۀ تحصيلات عالی دولتی می تواند به منظور انکشاف و پيشبرد

پرمخبيولو په منظور، عايداتي خدمتونه او فعاليتونه وړاندې او د کورنيو او بهرنيو حقيقي او حکمي اشخاصو مرستې راجلب او له دغو مرستو او خپلو نورو عوايدو څخه، د پوهنتونونو د مالي استقلاليت د مقررې د حکمونو په رعايتولو سره، استفاده وکړي.

قيموميت

شپږ شپېتمه ماده:

دولتي تحصيلي مؤسسه چې د لازم ظرفيت لرونکې نه وي، د خپلو علمي چارو د پرمخبيولو په منظور، له شرايطو لرونکو نږدې پوهنتونونو څخه د يوهٔ تر قيموميت لاندې راځي.

علمي څېړنې

اووه شپېتمه ماده:

د لوړو زده کړو په دولتي او خصوصي مؤسسه کې، علمي څېړنې او د علمي کادر د غړو د هڅونې او تأديب ډول، د تقنيني سند مطابق تنظيمېږي.

اهداف خود، خدمات و فعاليت هاى عايداتى را عرضه وکمک هاى اشخاص حقيقى و حکمى داخلى و خارجى را جلب و از اين کمک ها و ساير عوايد خود، با رعايت احکام مقررهٔ استقلاليت مالى پوهنتون ها استفاده به عمل آورد.

قيموميت

مادهٔ شصت وششم:

مؤسسهٔ تحصيلى دولتى که داراى ظرفيت لازم نباشد، براى پيشبرد امورعلمى خويش،تحت قيموميت يکى از پوهنتون هاى نزديک واجد شرايط، قرار مى گيرد.

تحقيقات علمى

مادهٔ شصت وهفتم:

تحقيقات علمى،طرز تشويق و تأديب اعضاى کادرعلمى در مؤسسهٔ تحصيلات عالى دولتى وخصوصى طبق سندتقنينى تنظيم مى گردد.

د اصولو او ارزښتونو رعايتول

اته شپېتمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي، په دې قانون او نورو اړوندو تقنيني سندونو کې د درج شوو دندو او واکونو په اجراء، مکلف دي.

(۲) د علمي کادر غړي په تدريس، څېړنه، د علمي او اداري خدمتونو په وړاندې کولو کې د اکاډميکو اصولو او ارزښتونو په رعايتولو مکلف دي.

(۳) د علمي کادر غړي، د ورځنيو (يوميه) کاري ساعتونو په بشپړولو مکلف دي په رسمي وختونو کې نشي کولای، په نورو دندو بوخت شي.

د رتبې تثبيت

نهه شپېتمه ماده:

(۱) د پوهيالي د علمي رتبې لرونکی د علمي کادر غړی په هغه صورت کې چې ددې قانون د اووه دېرشمې مادې د ۱ جزء شرايط يې بشپړ کړي وي، د پوهنيار په علمي رتبه تثبيت رتبه کېږي.

(۲) که چېرې د پوهيالي د علمي کادر غړی، ددې مادې په (۱) فقره کې درج

رعايت اصول و ارزش ها

مادهٔ شصت وهشتم:

(۱) اعضای کادرعلمی مکلف به اجرای وظايف و صلاحيت های مندرج اين قانون و ساير اسناد تقنينی مربوط می باشند.

(۲) اعضای کادرعلمی مکلف به رعايت اصول و ارزش های اکادميک در تدريس، تحقيق، عرضهٔ خدمات علمی و اداری می باشند.

(۳) اعضای کادرعلمی مکلف به تکميل ساعات کاری يوميه بوده در اوقات رسمی نمی توانند به وظايف ديگر اشتغال داشته باشند.

تثبيت رتبه

مادهٔ شصت ونهم:

(۱) عضوکادرعلمی دارای رتبهٔ علمی پوهيالی در صورتيکه شرايط جزء ۱ مادهٔ سی وهفتم اين قانون را تکميل نموده باشد به رتبهٔ علمی پوهنيار تثبيت رتبه می گردد.

(۲) هرگاه عضوکادرعلمی پوهيالی شرايط مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده را

شوي شرايط بشپړ نکړي، د پورته شرايطو تر بشپړېدو پورې د پوهنيار د علمي رتبې پنځه او يا (۷۵) سلنه معاش ورکول کېږي.

د لوړو زده کړو د مؤسسې د ملکي خدمتونو کارکوونکی

اوۍايمه ماده:

د لوړو زده کړو د دولتي مؤسسې د ملکي خدمتونو کارکوونکی، د کار د قانون او د ملکي خدمتونو د کارکوونکو د قانون د حکمونو تابع دی.

د مقررو، لايحو او کړنلارو وضع کول

يو اوۍايمه ماده:

د لوړو زده کړو وزارت کولای شي، ددې قانون د حکمونو د ښه تطبيق په منظور، مقررې له پړاوونو څخه تېرې او لايحې او کړنلارې وضع کړي.

انفاذ

دوه اوۍايمه ماده:

دغه قانون د توشېح له نېټې څخه نافذ اوپه نافذېدو سره يې د ۱۵/ ۸/ ۱۳۶۸ نېټې

تکمیل نه نماید الی تکمیل شرایط فوق، هفتاد و پنج فیصد (۷۵) معاش رتبۀ علمی پوهنیار برایش پرداخته می شود.

کارکن خدمات ملکی مؤسسۀ تحصیلات عالی

مادۀ هفتادم:

کارکن خدمات ملکی مؤسسۀ تحصیلات عالی دولتی تابع احکام قانون کار و قانون کارکنان خدمات ملکی می باشد.

وضع مقرره ها، لوایح و طرزالعمل ها

مادۀ هفتاد ویکم:

وزارت تحصیلات عالی می تواند به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون مقرره ها را طی مراحل ولوایح و طرزالعمل ها را وضع نماید.

انفاذ

مادۀ هفتاد ودوم:

این قانون از تاریخ توشیح نافذ و با انفاذ آن قانون مؤسسات تحصیلات عالی

په (٧٠٣) ګڼه رسمي جريده کې خپور شوی د ملکي لوړو زده کړو د مؤسسو قانون، د ٢٦/ ٨/ ١٣٧٢ نېټې (٥٣٦) ګڼه فرمان او دهغه نور مغاير حکمونه لغو کېږي.

ملکی منتشرۀ جريدۀ رسمی شماره (٧٠٣) مؤرخ ١٣٦٨/٨/١٥، فرمان شماره (٥٣٦) مؤرخ ١٣٧٢/٨/٢٦ و ساير احکام مغاير آن لغو می گردد.

اشتراک سالانه:

در مرکـــــز و ولایــــــات : (۹۰۰) افغـــــانی

بـــرای مـــامورین دولـــت: بـــا ۲۵ فیصـــد تخفیـــف

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصـــدیق، نصـــف قیمـــت

برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد

خـــارج از کشـــور: (۲۰۰) دالـــر امریکـــائی

ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

Extraordinary Issue

Law on Civil Higher Educations

Date:31th October .2015
ISSUE NO :(1195)